

primorski dnevnik

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 191 (11.607)

Trst, sreda, 17. avgusta 1945

8554 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
P.F. 126
66001 KOPER
60100200

Kljub lepemu vremenu čemerni obrazi hotelirjev

Letos za veliki šmaren mnogo manj «turistične evforije» kot druga leta

Manj nesreč kot lansko leto kljub gostemu prometu na avtocestah

Miren veliki šmaren tako na Tržaškem kot na Goriškem

Lepo sončno vreme je za veliki šmaren razveselilo tako Goričane kot Tržačane. V primeru s prejšnjimi leti pa je letos večje število ljudi preživelo tradicionalni poletni «weekends» kar doma ali pa se je omejilo na krajše izlete v naravo ali na kopanje v Istro in Gradež. Na vseh cestah je bil zato promet v nedeljo in v ponedeljek še kar gost, obenem pa tekoč, tako da ni prišlo nikjer do večjih zastojev. Manj prometa pa je bilo letos za veliki šmaren na mejnih prehodih z Jugoslavijo.

V Trstu smo bili priča nekaterim prometnim nesrečam, ena od teh pa je terjala tudi življenje priletnega upokojenca. Na svoj račun pa so kot vedno prišli tudi tatovi.

VEČ NA NOTRANJH STRANEH

RIM — Letošnji veliki šmaren je potekel ob lepem vremenu, kar pa ni moglo razjasniti čemernih obrazov hotelirjev in turističnih delavcev v premočnih krajih Apeninskega polotoka. Kaže, da kriza in recesija opravljata svoje, da ljudje imajo pod palcem bolj malo, da bi «investirali» v dopust. In če je že do dopusta prišlo, je bil ta krajši, največ teden ali deset dni, kar bo seveda vplivalo na jesenske račune, ko bodo znane bilance letošnje turistične sezone.

Značilnost letošnjega večkega šmar- na so bili enodnevni ali dvodnevni izleti, ki pa niso preprečili pravde morije po italijanskih cestah. Nedeljski in ponedeljkovi «rezultati» bodo znani čez nekaj dni, zaenkrat lahko potegnemo splošno črto gibanja v prvih petnajstih dnevih meseca. Značilnost tega obdobja je, da je bilo na asfaltu manj avtomobilov (okrog 4 milijone in pol manj) v primerjavi z istim obdobjem lani. Tudi mrtvih v prometnih nesrečah je manj — 424 (lani 469), medtem ko je naraslo število ranjenecov (11.804 — lani 10.889).

Kakšna pa je bila slika po Italiji v teh prazničnih dneh tik pred povratkom turistične reke na domove in de-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vrednost dolarja upada

RIM — Vrednost dolarja je včeraj znatno padla na italijanskih in tudi na tujih valutnih tržiščih. Na mialnski borzi je včeraj ob fixingu vrednost padla na 1588,22 lire, to je za celih 28 lir v primerjavi s petkom in za kar 32 lir v primerjavi z rekordno vrednostjo 1620,25 lire, ki jo je dolar dosegel pretekli četrtek. Včerajšnji padec vsekakor ni predstavljal nobene presenečenja, ker se je nekaj podobnega že zgodilo v ponedeljek na drugih valutnih tržiščih v Evropi, ZDA in na Japonskem. Do padca vrednosti je prišlo zaradi informacij o padcu industrijske proizvodnje v ZDA, po vsej verjetnosti pa predvsem zaradi znatnih prodaj na vseh tržiščih, saj so hoteli tisti, ki so pred dnevi nakupili velike vsote ameriške valute takoj vnovčiti dobiček.

Ugodna plačilna bilanca

RIM — Italijanska plačilna bilanca je bila v juliju nadvse ugodna. Mesec se je namreč končal z aktivnim saldom v višini 2022 milijard lir, kar je znatno več kot v istem mesecu lanskega leta, ko je aktivni saldo znašal 939 milijard lir. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je bil aktivni saldo plačilne bilance v Italiji 3154 milijard lir, medtem ko so v istem obdobju lanskega leta zabeležili primanjkljaj v višini 1181 milijard lir. V letošnjem letu so primanjkljaj zabeležili v štirih mesecih in sicer v januarju, februarju, maju, ko je bil primanjkljaj najvišji in je znašal 1217 milijard lir. Najvišji aktivni saldo pa so dosegli v juniju in sicer 3135 milijard lir.

Hisen za pogajanja z Gadafijem

N'DJAMAENA — Čadski predsednik Hisene Habre je na včerajšnji tiskovni konferenci izrazil pripravljenost za mirno reševanje «čadsko - libijskega spopada», a je obenem poudaril, da je lahko čadski sogovornik le Libija. Z bivšim predsednikom Weddejem se Habre noče pogajati, saj ga smatra za navadnega plačanca, za neoblegno orodje v Gadafijevih rokah. Habre hoče torej pogajanja, a samo z Gadafijem, saj je po njegovem Tripoli odgovoren za sedanjí zaplet, v Čadu ne bi bilo državljanske vojne če jo ne bi razpihovali Libijci.

NA 3. STRANI

Ultimat Walese poljski vladi

VARSAVA — V pričakovanju tretje obletnice (31. avgusta) gdanskega spopad med (sedaj razpuščenim) sindikatom Solidarnost in tedanjo poljsko vlado se položaj ob Baltiku in vsej državi ponovno zapletla. Bivši voditelj Solidarnosti Lech Walese je namreč oblastem zagrozil z «belimi stavkami», če se ne bodo do 22. avgusta začela pogajanja z voditelji Solidarnosti.

Na odgovor poljskih oblasti ni bilo treba čakati. Za podpredsednika poljske vlade Mieczysława Rakowskega ni voditelj stavk v Baltiku primor- ju še dozorel in to je njegova drama. Sarkazem Rakowskega je le slabo prikrit, saj iz njega preveča preja izučila. Vsekakor pa je Rakowski poudaril, da je za poljske oblasti Walese «politično mrtev» in zato se ne bodo pogajale z njim, ali pa s kako drugo skupino.

Kako je Walese «politično mrtev» pa so oblasti lahko spoznale v soboto v Gdansk, ko ga je na tisoče vernikov pozdravljalo, gesla v podporo So-

lidarnosti in njegovih voditeljev pa so odjeknila v Varšavi, predvsem pa v Czesochowu, kjer so za veliki šmaren tisoči jasno povedali, da se ne bodo vklonili novemu razvoju dogodkov po preklicu izrednega stanja 21. julija. Del poljske Cerkve se kot kaže noče sprijazniti, da je novo zaostrovanje neizbežno.

Silovit požar v Lignanu

LIGNANO — Do silovitega požara je v nedeljo v poznih popoldanskih urah prišlo tudi v Lignanu. Gasilci so na delu bili še v včerajšnjih večernih urah, saj niso utegnili pogasiti še nekaterih zubljev.

Visoki plameni so v nedeljo hipoma zajeli tamkajšnji borov gozd in se z neverjetno naglico razširili do bližnjih turističnih naselij. Le takojšnji poseg gasilcev in osebja gozdne straže je preprečil, da jih ni ogenj načel. V treh dneh je zgorelo 30 hektarjev gozda. Gmočna škoda ne presega 130 milijonov lir, neprecenljiva pa je ekološka škoda, saj je bila popolnoma uničena mikrofavna, kar pa pomeni izredno težavo za bodoče pogozditev.

NA 12. STRANI

Se bo bencin podražil?

RIM — Bencin se bo verjetno podražil za 30 lir pri litru. To je razpon med sedanjo ceno bencina v Italiji in povprečno ceno v državah EGS na osnovi zadnjih nihanj dolarja, zaradi katerih je cena petroleja seveda poskočila. Vsekakor mora o tem odločiti medministrski odbor za cene.

Prvenstva je konec navdušenje bo ostalo

BRANKO LAKOVIČ

Prvo svetovno atletsko prvenstvo je za nami. Glede tehničnih izidov verjetno helsinški prireditelji ni dosegla svojega cilja. Pred začetkom prvenstva so namreč napovedovali, da bodo svetovni rekordi padali kot na tekočem traku, da bo to atletska prireditel samih vrhunskih izidov, boji za kolajne bodo neizprosni itd.

Padla pa sta le dva svetovna rekorda, številni so bili odlični rezultati (toda tudi skromnih dosežkov je bilo na pretek...), mnogo je bilo ostrih bojov za kolajne, prisostvovali pa smo tudi številnim taktičnim nastopom, ki za razvoj atletike gotovo niso najbolj spodbudni.

In vendar je svetovno prvenstvo v Helsinkih povsem uspelo.

Uspelo je že zato, ker se je v glavnem mestu Finske zbralo toliko atletin in atletov (kar 157 reprezen-

tanc), članov atletskih «velesil», pa tudi ne (prisotna je bila celo Palestina!), kar je dalo helsinški prireditvi še poseben čar.

Uspelo je tudi zaradi izjemno dobre organizacije. Finci, že od nekdaj veliki ljubitelji «kraljice športa», so se zopet izkazali kot odlični prireditelji. Vse je namreč potekalo v najboljšem redu, brez vsakega zastoja in brez vsakih polemik. Poleg tega se je finsko občinstvo izkazalo tudi kot izredno športno. Obenem pa so milijoni in milijoni ljubiteljev atletike, ki so SP sledili po televiziji, lahko odkrili, da Finci le niso tako ohladni, kot so jih mnogi opisovali. Finci, dobri poznavalci atletike, so prav tako navdušeno in prizadevno sledili tekmam, posebno tistim, na katerih so nastopili njihovi predstavniki. Navdušenje finske publike pa je doseglo višek, ko je Tiina Lillak osvojila zlato kolajno v metu kopja.

SP v Helsinkih pa je pomenilo prelomnico verjetno ne samo v organizaciji atletskih tekmovanj, temveč na vseh športnih prireditvah sploh. S temeljito organizacijo so si prireditelji SP zagotovili toliko finančnih sredstev, da so lahko krili potne stroške in stroške bivanja vseh udeležencev ter so tako omogočili nastop na SP tudi predstavnikom revnejših predelov sveta. Nedvomno hvaljevredna pobuda!

In še kratek tehnični obračun SP. Reprezentanca Vzhodne Nemčije je osvojila (po zaslugi svojih izrednih atletin) največ zlatih kolajn, pred ZDA in SZ. Ugodno je presenetila češkoslovaška. Tudi Italija je s svojim obračunom lahko zadovoljna. Jugoslavija pa je ostala brez kolajn.

Če se je velika prireditel v Helsinkih končala, pa se bo atletska sezona na visoki ravni še nadaljevala. Že konec tedna je na sporedu evropski pokal. Medtem pa se že vrstijo veliki mednarodni mitingi.

Navdušenje za atletiko, po svetovnem prvenstvu v Helsinkih, se bo torej še nadaljevalo.

Uspešen jugoslovanski izvoz

BEOGRAD — V šestih mesecih letos je jugoslovanski izvoz dosegel vrednost 4 milijarde 630 milijonov dolarjev. Največji kupec v tem obdobju je bila Sovjetska zveza. Na to tržišče je bilo prodanih izdelkov v vrednosti milijarde 280 milijonov dolarjev, oziroma 28 odstotkov jugoslovanskega izvoza. Na drugem mestu največjih kupcev jugoslovanskih izdelkov je Italija s 370, na tretjem pa ZRN z nekaj več kot 360 milijonov dolarjev. V ti dve državi je Jugoslavija izvozila skoraj 16 odstotkov poljanskega gospodarstva največ izvozilo v socialistične države. V industrijsko razvite države so izvozili 32, v države v razvoju pa 22 odstotkov skupne prodaje v tujino.

Dražje avtoceste v SRS

LJUBLJANA — Od včerajšnje šeste ure zjutraj dalje je vožnja po avtocesti proti Primorski in «pol avtocesti» proti Stajerski v globalu, kot pravijo pri podjetju za vzdrževanje avtoceste, za 35 odstotkov dražja.

Vožnja z osebnim avtomobilom zdaj stane na relaciji avtoceste Ljubljana - Razdrto 68 din (prej 50 din). V smeri proti Stajerski je cestnina nekoliko nižja: v smeri Ljubljana - Hoče - Arja vas se je cestnina dvignila na 45 dinarjev (prej 33).

V smrt, namesto v obljubljeni deželo

Dva Kolumbijca sta umrla v podpalubju neke belgijske ladje, ki je prevažala banane iz Kolumbije v Bremenhaven. Skupno z dvema tovarišema sta se vkrcala skrivaj, z namenom, da pojdeta v New York, s trebuchom za kruhom. Usoda jima ni bila naklonjena, saj je četverica zgrešila ladjo. Plovba je trajala štiri najst dni in veliko skladišče - hladilnik, s stalno temperaturo 10 stopinj Celzija je bilo prehladno, da bi četverica lahko preživela. Dva sta umrla, druga dva pa sta se preživljala z bananami, ki jih je prevažala ladja. Dogodek spominja na tragično usodo mladih črnih fantov, ki so pred kakimi desetimi leti zmrznili, ko so skušali skrivaj preiti mejo nekje pri Borštu. Prišli so iz daljnega Čada in hoteli na Zahod, v Francijo, tudi oni s trebuchom za kruhom.

Kako žalostna je usoda teh ljudi. In kako žalostno je dejstvo, da si mora na tisoče, na desetisoče ljudi na tak način pomagati, ker v domačem kraju nima možnosti za obstoj, ker jim doma ni kruha. Pri nas, ki nam je — kljub krizi — vsega dovolj, si kaj takega težko predstavljamo, otrpnemo in si, sami pri sebi mislimo: saj ni res. Pa vendar je, žal, takih primerov vse preveč.

PROTI «VICTORY 83»

«Azzurra» poražena

NEWPORT — V četrti polfinalni regati za «America's Cup» je italijanska jadrnica Azzurra prispela na cilj 28 sekund po britanski Victory 83. Za Italijane pomeni včerajšnji poraz skoraj gotovi izpad iz finalne kvalifikacijske regate, saj ni nihče upal, da bi lahko Azzurra tekmovala z Američani. Kljub porazu pa so lahko Italijani zadovoljni. Njihova jadrnica se je še kar izkazala proti tekmeccem, ki imajo na Amerikem pokalu precej več izkušenj kot Italijani, ki so letos prvič sodelovali.

NA 10. STRANI

● Veliki šmaren

NADALJEVANJE S 1. STRANI

lovna mesta? Najbolj pozitiven občun imajo na Južnem Tirolskem, kjer si turistični delavci manejo roke. Vse zmožljivosti so bile zapolnjene, največ pa so našli Nemce. Krasno vreme je bilo kot nalašč za sprehod v planine in gore, na katere so turisti dobesedno navalili, seveda brez ustrežne opreme in obutve, kar je tujce tudi svoje žrtve. Skratka, »mnogi alpinizem« in velika gneča v kočah in hotelih. Tako je bilo tudi v Toskani, ki jo preplavljajo turisti, da bi si ogledali zanimivosti Firenc, Siene, Pize, itd. Na toskanski obali in v planinah se je gnetlo ljudi, ki so popolnoma napolnili vse turistične objekte. Isto se je dogajalo v Riminu in na jadranski obali, vendar s to razliko, da so bili hoteli in penzionari polni samo dva dni, od večera pa so na vseh cestah napisali »proste sobe«, kar daje slutiti, da je bila letošnja sezona deficitarna.

Niti v Venetu se ne morejo pohvaliti z gnečo, predvsem v Benetkah ne. Veliki šmaren je bil v tem preletnem mestu v znamenju velike krize, saj računajo, da je bilo celo 50 odstotkov turistov manj kot lani v istem času. Mesto je bilo v ponedeljek prazno, hoteli pa so imeli na razpolago še dovolj prostora.

Preden skočimo v Rim in v južno Italijo bo zanimivo zapisati, da je casino v San Remu v soboto, nedeljo in ponedeljek doživel preporo, saj je igralnice obiskalo povprečno 2 tisoč ljudi na dan, igralci pa so na zelenih mizah in ob ruletkah pustili kar 715 milijonov lir.

Rim torej. Italijansko glavno mesto je kazalo isto sliko, kakršna je bila v ostalih metropolah: prazne ulice, zaprte restavracije in proste hotelske sobe. Pa tudi tujih turistov je bilo manj. Bolje se je godilo v Kampaniji, kjer so bili letoviščarski kraji dobro obiskani.

Skratka, letošnji veliki šmaren in počitnice nasploh niso bile tako »bojate« kot druga leta. Turistična euforija se je nekoliko podelila, sedaj pa na nastopilo »staro« življenje z vsem tistim, ki nas dela živčne in nezadovoljne: podražitvami, brezposelnostjo in nizom vprašanj, na katera bo morala tudi nova vlada odgovoriti.

Ugotovitev predsednikov IS republik in pokrajin

Cene v razkoraku z načrti

BEOGRAD — Gibanje cen v Jugoslaviji v minulih mesecih ni v skladu, s sprejeto politiko cen za letoš, pa tudi ne s cilji dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Zato bo ZIS skupaj z izvršnimi sveti republik in pokrajin in vsemi drugimi odgovornimi družbenimi dejavniki sprejel najodločnejše ukrepe, da bi preprečili nadaljnja nenadzorovana gibanja na tem področju.

Kot je včeraj sporočil zvezni sekretariat za informacije, je to eden od sklepov ponedeljkovega sestanka s podpredsedniki izvršnih svetov republik in pokrajin, predstavniki SZDLJ in Zveze sindikatov Jugoslavije v ZIS. Sklenili so, da je treba na temelju zakonskih predpisov in sprejetih dogovorov aktivirati vse razpoložljive mehanizme za preprečitev prekomerne rasti cen in to narediti usklajeno in hkrati v vseh republikah in pokrajinah.

Dogovorili so se, da je treba do konca zaostri odgovornost vseh tistih, ki ne spoštujejo predpisov o cenah in sprejetih sklepov ter sporazumov. Pristojni organi, predvsem pa tržne inspekcije, morajo sprejeti takšne ukrepe, da se bodo nedovoljeno dvignjene cene v obdobju, ko je veljal sklep o zamrzitvi, vrnila na predpisano raven. Vse nove zahteve za povišanje cen, ki so bile predložene po sprejetju novih sklepov o družbenem nadzoru cen, je treba vrtniti del organizacijam, da bi o njih znova razpravljali na delavskih svetih in ocenili, koliko so te zahteve v skladu s sprejeto politiko cen.

Posebej so poudarili, da je treba cene kruha vrtniti v dogovorjene okvire. Ocenili so, da ni ekonomskih razlogov za tako visoko zvišanje cen kruha.

Izjemno pozornost so namenili vplivu inflacije na položaj posameznih slojev prebivalstva in prelogu ukrepov, ki jih je treba čimprej izoblikovati, da bi ublažili negativen vpliv dosedanje rasti cen na življenjsko raven delovnih ljudi in posebej tistih z najnižjimi dohodki.

Tristo tisoč vernikov sprejelo papeža Janeza Pavla II. v Lurdu

RIM — Po dvodnevem romanju v Lurdu se je papež Janez Pavel II. v ponedeljek malo po deseti uri zvečer vrnil s posebnim letalom na rimsko letališče Ciampino, od koder se je s helikopterjem popeljal do poletne rezidence v Castelgandolfu.

Prvi dan svojega romanja, v nedeljo, se je papež v mestecu Tarbec srečal s francoskim predsednikom Mitterrandom. V svojem pozdravnem nagovoru je francoski predsednik dejal, da sprejema Francija z velikim veseljem obisk svetega očeta in s tem nadaljuje tradicijo tiste svobode, ki zagotavlja vsakomur verjeti in živeti svojo vero. Mitterrand je papeža še pozdravil kot človeka, ki se vedno postavlja na stran velikih idealov miru, solidarnosti in pravice. Med enournim srečanjem sta si predsednik in papež izmenjala še nekaj mnenj o mednarodnem položaju in se posebno zaustavila na

odnosih med vzhodom in zahodom, na vprašanje razorožitve in na kritičnem stanju v Južni Ameriki.

Po srečanju se je papež s posebnim oklopnim vozilom odpeljal v »Chalet episcopal« v Lurdu. Prvi dan romanja se je zaključil z nočno procesijo ob svetlobi bakel. Na to versko manifestacijo so se francoske varnostne službe po dveh atentatih, v petek zjutraj na »Križevem potu« v Lurdu in v soboto na redakcijo katoliškega dnevnika »La Croix« v Tolozi, še posebno pripravile in poskrbele za strogo nadzorstvo.

V ponedeljek, na veliki šmaren, ko praznuje katoliška cerkev enega svojih največjih praznikov, to je Marijino vnebovzetje, je papeža pred lurškim svetiščem pričakala 300-tisočglava množica, ki je nato sledila tudi maši. Med verniki je bilo tudi mnogo Poljakov, ki so se zbrali pod napisom »Solidarność«.

Licia Gellija ni več v Evropi

ŽENEVA — Za švicarske oblasti je beg Licia Gellija iz ženevskega zapora Champ Dollon že arhiviran, seveda se bo upravna preiskava o morebitnih kritjih v zaporu nadaljevala, a oblasti se v bistvu zadovoljujejo s priznanjem jetniškega paznika Edouarda Ceresa. Toliko več je za Ženevo zadeva končana, ker se je Gelli že tri minute po begu nahajal na francoskih tleh. Pariz ni seveda zadovoljen, da se mora sedaj ubadati s tako nerodno zadevo, kar precej jasno izhaja iz francoskih časopisov, ki med drugim navajajo, da so v Ženevi počakali dobre tri ure preden so Francoze obvestili o Gellijevem begu.

Medtem pa so vesti iz Francije še vedno protislovne. Vsem je jasno le, da je bil Gelli v Franciji deležen obilne pomoči, prav tako je večina prepričana, da je »častiljivi veliki mojster« že zapustil francoska tla. Kako pa se je oddaljil s francosko - švicarske meje ni znano. Ne-

kateri trdijo, da se je z linjskimi avtobusi podal proti Nici, drugi spet, da je došel na Sinjo obalo s helikopterjem, v zadnjih urah pa prevladuje prepričanje, da je veliki mojster tajne prostozidarske lože »P2« zapustil francoska tla z letališča Ancey Meythet nedaleč od švicarsko - francoske meje. Pilot zasebnega letala, ki je Gellija popeljal iz Francije, se je baje že javil francoskim oblastem.

Kljub dejanskemu arhiviranju pa švicarske oblasti ne morejo mirne duše pozreti obtožb, s katerimi so najim na debelo postregli Italijani. Čelnik oddelka za varnost in pravosodje ženevskega kantona Guy Fondelet ni zanikal švicarske odgovornosti, napovedal je tudi stroge disciplinske ukrepe proti vsem tistim funkcionarjem, ki so iz malomarnosti dopustili tak razvoj dogodkov. Vsekakor pa je na obsodbo italijanskega notranjega ministra Scalfara jasno povedal, da je Švica storila vse, kar je bilo v njeni moči, in da je Italija zagrešila prvo napako, ko je Gelliju dopustila, da je zapustil svojo domovino.

Kje se trenutno nahaja »veliki mojster« vedo le redki. Bržkone je med njimi Umberto Ortolani, ki ga italijansko sodstvo prav tako neuspešno išče. Tudi diktatorski južnoameriški režimi bodo le s težavo priznali, da so nudili pribežališče Liciu Gelliju. S tega zornega kota je treba ocenjevati vest, da so v Argentini zaplenili precejšnje količine zlatih palic, ki so bile last Licia Gellija. Ukrep je lahko le dimna zavesa, da bi odvrtli pozornost od Argentine.

Berlinguer v Peking

PEKING — Generalni sekretar KPI Enrico Berlinguer je včeraj prispel na obisk na Kitajsko, kamor ga je povabil sekretar kitajske partije Hu Jaobang, ki je Berlinguerja sprejel takoj po prihodu v Peking.

Na Koprskem primanjkuje vode

KOPER — Oskrba z vodo v koprski občini je v teh dneh najslabša v tem poletju. Pri Rižanskem vodovodu, kjer pravijo, da take suše ne pomnijo že od 1917. leta, ocenjujejo, da zdaj dnevno primanjkuje že okrog 5.000 kubičnih metrov vode, kar pomeni, da postopno zaradi pomanjkanja postaja ogrožena tudi proizvodnja v industriji. Večkrat se je na primer, že zgodilo, da so bili brez vode v Agrarijem TOZDU Excorrado, kjer proizvajajo brezalkoholne pijače. Le s težavo pa zagotavljajo vodo izolskemu Delamarisu, kjer bi se brez vode proizvodnja takoj ustavila. Včeraj dopoldan pa tudi v poldanskem urah je bila motena oskrba v mestu Koper, kjer so se pri Rižanskem vodovodu odločili, da ponoči »posplošje« 300 kubičnih metrov vode v Šmarje, kamor že 10 dni niso dobavili večjih količin vode. Tudi, da bi potrošnikom v Semeleli zagotovili nekaj vode, (mimogrede povedano v višjih predelih Semelele so bili v minulih

dneh nekateri potrošniki tudi po 10 ur brez te tekočine) morajo zapirati vodo Koprju. V višjih predelih Izole, okrog stare bolnišnice in v Simonovem zalivu je tudi začelo zmanjkovati vode in pri Rižanskem vodovodu pravijo, da z občasnimi zaporami skušajo kar se da pravično razdeliti to vodo. Vodostaj Rižane letos še ni bil tako nizek, saj po naravni poti iz izvira Rižana v vodovod priteče le okrog 100 litrov vode v sekundi, preostalih 80 litrov pa jih načrpajo s potopnimi črpalkami. Kriza se stopnjuje in dokler ne bo dežja in to kar obilnega, ni moč pričakovati kakšnega izboljšanja v oskrbi z vodo. Vsak dan bolj na slabše, zato pri Vodovodu ponovno pozivajo k vse večjemu in skrajnemu varčevanju. Trudili pa se bodo, da bodo vsem večjim potrošnikom vode v industriji zagotovili dovolj te tekočine, da ne bi bila motena proizvodnja.

DUŠAN GRČA

ZIS spreminja predlog o novih davkih v SFRJ

LJUBLJANA — Čeprav je osnutek govora o davčni politiki, ki ga je pripravil zvezni izvršni svet, v podrobnostih še vedno skrivnost, je v javnost prodrlo dovolj podatkov o novih davkih, da je med ljudmi završalo (o tem smo poročali pred dnevi).

Medtem ko polemike še trajajo, pa so v koordinacijskem odboru pri ZIS omenjeni predlog že zavrnil in pospešeno pripravljajo novega, ki bo potem šel skozi vse predvidene faze sprejemanja in uveljavljanja. To z

drugimi besedami pomeni, da so sedanjí predlogi davčne politike, o katerih je toliko govora, zavrnjeni, ker niso temeljili na nekaterih dogovorjenih izhodiščih. O tem so se stavili tudi na slovenskem CK na sestanku izvršnih sekretarjev in sekretarjev medobčinskih komitejev. Hrup, ki so ga dvignila mnoga sredstva obveščanja, je torej zalegel, vprašanje pa je seveda, ali bo sestavljalcem, tokrat bolj uspelo zadeti »okus« baze... (dd)

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Pšenice ne bo treba uvažati

Vseeno pa je pomembno, da pšenice in koruze ne bo treba uvažati, pač pa, da bo pridelek tolikšen, da bo kaj možno tudi izvoziti.

Kot rečeno, letošnji pridelek pšenice ni bil rekorden, pač pa povprečno dober. Po zadnjih podatkih smo namreč v Jugoslaviji letos pridelali 5,34 milijona ton pšenice, kar je za 3 odstotke več kot lani. Res je, da že štiri leta nismo pridelali toliko pšenice (najmanj leta 1981, komaj 4,29 milijona ton), res pa je tudi, da so bili pred tem pridelki celo boljši, najboljši leta 1974, ko smo pridelali rekordnih 6,28 milijona ton pšenice. Toda zanimivo je, da smo tudi takrat pšenico uvažali, povprečno vsako leto približno pol milijona ton. Leta 1980, ko smo pridelali 5,09 milijona ton pšenice, smo jo uvozili celo 1,34 milijona ton. Zakaj takrat tolikšen uvoz in zakaj zdaj, ko je pridelek vendarle samo za 300 tisoč ton večji, lahko pšenico celo izvažamo?

Odgovor je pravzaprav zelo preprost. Kmetje in kmetijski kombinati vse pšenice niso hoteli prodajati na trgu. Doslej mlini (razen letos) niso nikoli odkupili več kot 3 milijone ton pšenice, pač pa navadno nekaj več kot 2 milijona ton. Leta 1974 ob rekordni žetvi so na primer odkupili samo 2,67 milijona ton pšenice, kar ni zadoščalo za vse jugoslovanske potrebe. Toda tudi leta 1975, ko je bil pri-

delek najslabši, komaj 4,40 milijona ton, je pridelek za milijon ton presegel komercialne potrebe. Kljub temu, da smo torej pšenice navadno pridelali dovolj za svoje potrebe, smo morali pšenico uvažati.

Kam je izginila ostala pšenica? Kmetje so jo največ pokrmili, kljub temu, da velja že nekaj časa zakon, ki prepoveduje krmiti pšenico. Tak zakon ne zaleže, kadar so tržne razmere neurejene. Dolgo časa pa so bile tržne cene pšenice izjemno nizke, saj so pšenico prodajali po skorajda enakih cenah kot koruzo. In namesto, da bi kmetje krmili živino z močnimi krmili ali s koruzo, so jo s pšenico.

Na ta način se je hudo maščevala politika, ki je pridelovanje koruze postavljala pretirano v ospredje. S takšno politiko so namreč hoteli spodbuditi tudi živinorejo (koruza je v Jugoslaviji surovinska osnova za živinorejo), toda ker niso istočasno odpravljali cenjskih nesorazmerij, je poizkus spodletel. Koruza se je namreč hitreje dražila kot meso, zato živinorejci niso bili stimulirani. Ker pa so se izredno hitro dražila tudi močna krmila, kmetje tudi koruze niso hoteli prodajati, zaradi česar jo je morala država uvažati. Poleg tega tudi pri odkupu ni bilo pravega reda. Odkupovalne organizacije na primer niso redno pčevala odkupljene pšenice in koruze, kar je med kmeti

povzročilo veliko nezaupanja. Kdor je prodal pšenico ali koruzo, ni imel nikakršne prednosti pri nakupu gnojil in kmetijske mehanizacije, navadno pa je s prodajo jeseni zaslužil veliko manj kot spomladi, kajti koruza in pšenica sta se čez zimo vedno precej podražili. Vse to so s pridom izkoriščali prekupčevalci, ki so s preprodajami bogateli tako na račun države kot na račun kmetov. Ker je bilo podobnih pomanjkljivosti veliko, kmetijstvo seveda ni moglo uspevati, čeprav so zanj v Jugoslaviji ugodni naravni pogoji.

Do prve spremembe je prišlo, ko so devize začele dobivati večjo veljavo, ko jih je začelo primanjkovati. Uvoz je postal otežen in glavni kupci so začeli iskati na vse možne načine možnosti za nakup pšenice pri domačih pridelovalcih. To je seveda povzročilo, da je morala tudi vlada dokaj hitro povečati odkupne cene pšenice. Toda pšenice ni podražila samo zaradi večjega povpraševanja, pač pa tudi zato, da bi spodbudila pridelovanje. Tako je zdaj odkupna cena 15 dinarjev za kilogram, toda kmet dobi tudi najrazličnejše spodbude in v resnici zasluži s kilogramom pšenice okoli 22-23 dinarjev. Ker imajo zdaj poleg tega tisti kmetje, ki sklenejo pogodbe za prodajo pšenice, najrazličnejše ugodnosti (npr. pri oskrbi z reprodukcijskimi materiali) in ker dobijo pšenico tudi ta-

koj plačano, se je odkup v sorazmerno kratkem času močno povečal, povečujejo pa se polagoma tudi povprečne cene pšenice. Vse za vršine, zasejane s pšenico, ki je na trgu nekoliko več reda in ker je vlada posredovala z nekoliko bolj premišljenimi ukrepi kot prej.

Kljub temu pa s pridelkom ne moremo biti zadovoljni. Pridelke še vedno krepko zaostaja za možnostmi. Tudi letos ni bil izpolnjen gospodarski načrt, ki je predvideval, da bomo pridelali 6 milijonov ton pšenice. Površine, zasejane s pšenico, se sicer polagoma povečujejo, letos za 3 odstotke, lani podobno, vendar glede na možnosti pridelka ne prepočasi. Po nekaterih podatkih je namreč v Jugoslaviji še vedno na 1,6 obdelanih 800 tisoč hektarov pšenice pa je letos rasla le na 1,6 milijona hektarov njiv. Pridelke na hektar je še vedno zelo nizek, povprečno manj kot 4 tone na hektar — in se ne povečuje. Preskrba z umetnimi gnojili in rastlinskimi zaščitnimi sredstvi ni dobra tudi zato, ker je treba veliko sestavni deli kmetijske mehanizacije in z rezervnimi deli zanjo. Najbrž je podobno pomanjkljivost, ki lahko še naštevamo, da se s tem se zdi pomembno, da vse te zadeve vendarle reševati, da se kmetijska politika zdaj vse te dejavnosti aktivno dejavnik. To, in pa dejstvo, da je dobilo kmetijstvo ustrezno mesto v državni stabilizacijskih programih, obeta, da bo jugoslovansko kmetijstvo lahko kmalu doseglo bistveno boljše rezultate kot jih dosega zdaj.

JOŽE PETROVIČ

Pinochetova vlada v vse večji zadregi

SANTIAGO DE CHILE — Medtem ko nekateri predstavniki čilske vlade še vedno trdijo, da je treba veliki ljudski protest jemati le za gesto nekaterih hujskačev ali prenapetežev, se uradno število žrtev iz četrtkovga protestnega dne vse bolj bliža resnici. Minister Alfonso De La Plata je namreč izjavil, da je bilo ubitih v teku spopadov med demonstranti in policijo 24 ljudi. «Radio cooperativa» pa poroča, da je med neredi padlo 25 ljudi, medtem ko ni število ranjenecv še znano.

Z ožkim in neresničnim gledanjem ministra De La Plata pa se vsi ne strinjajo. V nedeljo se je novi notranji minister Sergio Onofre Jarpa srečal z nadškofom Santiaga Juanom Franciscom Frensom in drugimi predstavniki katoliške cerkve. Po srečanju je minister izjavil, da bi bila državljanska vojna najhujše zlo, ki bi lahko prizadelo državo.

Minister je nato v ponedeljek dal

nekemu čilskemu dnevniku intervju, kjer je jasna vse večja zaskrbljenost tistih, ki so v teh dneh čilske «ljudske vstaje» na oblasti. Izjavil je namreč, da ni mogoče izključiti možnosti državljanske vojne, če prebivalstvo ne sodeluje v odklanjanju nasilnih akcij, ki se iz dnevna dan stopnjujejo in dosegajo vse večjo obsežnost. Nadalje je izrazil še upanje, ki zgovorno priča o njegovi negotovosti, da se državljani zavedajo svojih odgovornosti in s tem tudi pripomorejo k dialogu med ljudstvom in oblastjo ter pospešitvi načrtov političnega odprtja. Pred predvidevanjem naj bi odobrili zakone, je Jarpa dejal, ki bodo zagotovili ponovno politično delovanje strank in parlamenta, ki bi moral biti po ustavi izvoljen v letu 1990. Jarpa si je celo upal dejati, da se vlada zaveda upravičenosti ljudskih zahtev, da pa ima po svoji strani tudi dovoljšno prožnost za reševanje še tako težkih vprašanj.

Honecker prispel v Varšavo

Predsednik državnega sveta in centralnega komiteja Enotne socialistične partije Nemške demokratične republike, Erich Honecker, je včeraj prispel na uradni obisk na Poljsko, kot prvi voditelj ene od članic varšavskega pakta, odkar so na Poljskem uvedli in pred kratkim ukinili vojaško stanje. Opazovalci sklepajo, da gre v Varšavi kmalu pričakovati tudi druge vzhodnoevropske državnike, saj Honeckerjevi potezi pripisujejo velik politični pomen in jo razumejo kot podporo politiki generala Jaruzelskega. Na sliki: državnik na varšavskem letališču. (Telefoto AP)

Hongkong kmalu spet kitajski

TOKIO — Generalni sekretar kitajske komunistične partije, Hu Yaobang je v pogovoru z japonskimi časnikarji izjavil, da je njegova dežela trdno odločena ponovno vzpostaviti svojo suverenost nad ozemljem Hongkonga. To naj bi se zgodilo 1. julija leta 1997, natanko 99 let potem ko je Velika Britanija s pogodbo dobila kolonijo v najem. V zvezi z zapadlostjo pogodbe so v Pekingu že bila kitajsko - britanska pogajanja, vendar po sedanjih izjavah Yaobanga kaže, da Kitajska ne namerava obnoviti ali Hongkong kakorkoli prepušiti Angležem, ki so ga leta 1898 z orožjem v roki «vzeli v najem». Za pogajanja z njimi pa je kitajski voditelj dejal, da ne zadevajo vprašanja nadaljnje suverenosti nad polotokom in mestom, temveč problem, kako postopno in brez pretresov zamenjati oblast v prehodni dobi 13 let in kako ohraniti sedanji gospodarski razcvet na tem koščku kitajskih tal. Po vsem sodeč se z dejstvom, da bo Hongkong postopoma prešel pod kitajsko suverenost, strinja tudi Velika Britanija.

Zaskrbljujoče zatišje v Čadu Francoski padalci na frontni črti

N'DJAMENA — Zatišje na čadski fronti je v zadnjih urah sprožilo ugibanja opazovalcev, ki se sprašujejo, če gre za zatišje pred pogajanjmi, ali pa za tisto značilno pred nevihto. Dejstvo je namreč, da se sile, ki so vpletene v čadsko krizo krepijo, pri čemer to v prvi vrsti velja za francoski vojaški kontingent. Po prvi pošiljki 200 padalcev, se je pariška vlada odločila poslati nadaljnjih nekaj sto mož, tako da bi kontingent konec tedna utegnil doseči celo tisočico. Viri v N'Djameni poročajo o pravem zračnem mostu med francosko in čadsko prestolnico, po katerem poleg osebja prihaja v N'Djameno orožje, vključno z lahko raketno opremo.

Francoska prisotnost se je torej v tednu dni povečala za štirikrat, številke pa niso dokončne, saj v Parizu poudarjajo, da bo Francija svojo navzočnost prilagajala položaju, oziroma vrsti in stopnji libijskega posega. Sicer pa se francoske sile ne nahajajo več samo v čadski prestolnici, saj jih je 200 že od pretekle sobote v Abecheju, 700 kilometrov oddaljenem od N'Djamene, v zadnjih dneh pa je del kontingenta prispel v puščavsko vas Salae, 450 kilometrov severno od prestolnice. Francoska vlada sicer vztraja pri trditvi, da je njihova vloga zgolj urjenje Hablejevih vojakov v ravnanju s sodobnim orožjem, vendar hkrati ne skriva odločenosti, da bo na morebitni napad odgovorila tudi s pomočjo svojega letalstva. V

približevanju padalcev čadski fronti pa vidijo komentatorji novo razsežnost francoskega posega in še posebno novo sporočilo polkovniku Gadafigu: če se ne bo ustavil, se bo primoran soočiti s francoskimi obojestranskimi silami. Z drugim besedami, točki Salal in Abeche se nahajata na «rdeči liniji», ki je sile bivšega predsednika Weddeya in njegovi libijski zavezniki ne bi smeli prestopiti, če se ne želijo zaplesti v neposreden obračun s Francijo. Dovolj znakov je za sklepanje, da bodo Hablejevi nasprotniki to črto spoštovali in da bodo francoski padalci ostali na njej, da bi s takih «stabiliziranih» položajev omogočili začetek pogajanj za mirno rešitev krize.

Prvi, posredni stiki nasprotujočih si strani so se komaj plaho začeli, zato ni odveč bojazen, da bi «rdeča linija» mogla služiti tudi drugim namenom, oziroma da se njen nastanek izrodi v začetek delitve Čada. Medtem ko Weddey in Libijci pozivajo k pogajanjem pod okriljem OAE, Hablejeva stran o sporazumevanju z «agresorji» noče niti slišati in kot «legitimna mednarodno priznana» vlada zahteva zase vso suverenost. Nobenega učinka zato ni imelo niti skupno sporočilo, ki ga je s pozivom k pogajanjem izdalo enajst šefov afriških držav, zbranih v Brazzavillu ob praznovanju 20-letnice kongoške revolucije, trdno prepričanih, da je rešitev čadskega spora možna le z miroljubno spravo med sprtnimi stranmi.

Po pričevanju omenjenega diplomata naj bi bil to najsilovitejši napad gverilcev proti Kabulu v zadnjih treh letih. Govori se tudi o znatnem številu ranjenih in mrtvih, pa čeprva uradnih podatkov o številu žrtev ni.

Protijedrsko dežurstvo

Skupina pripadnikov zahodnonemškega mirovnega gibanja že «dežura» ob ograji raketa oporišča pri Mutlangenu (ZRN), kjer nameravajo namestiti ameriške jedrske izstrelke «pershing II». Pacifisti pa se bodo množično zganili v začetku septembra, ko za prve tri dni napovedujejo popolno blokado oporišča (AP)

V Libanonu krajše premirje Od danes bo odprto bejrutsko letališče

BEJRUT — Kljub dokaj napetemu vzdušju in novim atentatom kaže, da je v Libanonu nastopila določena pomiritev, ali vsaj premirje. Po šestdnevni zapori je ponovno odprto bejrutsko letališče, ki bo danes začelo delovati s polno paro. Že včeraj pa je pristalo letalo, na katerem je bil sodelavec posebnega Reaganevega odposlanca McFarlane, ki pa je takoj odpotoval v Damask na pogovore s sirijskim zunanjim ministrom Kaddamom.

Odprtje letališča je sad sporazuma med libanonsko vlado in predstavniki družov, ki se sicer upirajo Džemajelu. Spor je v zadnjem tednu povzročil kar 25 mrtvih in kakih sto ranjenih, sedanje krhko premirje pa naj bi bilo sad diplomatskih prizadevanj Saudske Arabije in Jordanije. To še ne pomeni, da ni več spopadov med družo in desničarskimi kristjani. V nedeljo zvečer je v deželi Čuf prišlo do novih srditih spopadov, ki so trajali do polnoči, ko je prevladalo zatišje. V bojih so padli tudi trije libanonski vojak.

O atentatih na jugu države pa itak ne gre posebej pisati, saj so le-ti na dnevnem redu vsak dan. Zanimiveje bo na vest, da je McFarlane še enkrat potrdil popolno podporo predsednika Reagana naporom Džemajela, s čimer bi zagotovili odhod vseh tujih vojakov z libanonskega ozemlja in začeli z rekonstrukcijo države.

Obreda, ki se vršijo v njem, 3. vernim Sikhom mora biti dovoljeno, da lahko nosijo bodalo kirpan tudi na letalih, 4. mesto Chandigarh, (ki je bilo dograjeno leta 1953 po načrtih slavnega arhitekta Le Corbusiera), ki je danes skupno glavno mesto Punjaba in Haryana, bi moralo pripadati samo Punjabu.

Pogajanja o teh točkah so bila dolga in naporna in 27. februarja letos je Indira Ghandi končno označila, da vlada sprejema prve tri zahteve, mesto Chandigarh, pa naj bi ostalo še naprej dvojno glavno mesto, ne da bi pripadalo, upravno, nobeni od obeh dežel.

Voditelji gibanja Sikh so odgovorili z novimi, še težjimi političnimi zahtevami. Poleg vztrajanja glede glavnega mesta so tokrat zahtevali, da

Reagan o demokraciji in Srednji Ameriki

LA PAZ — S podpisom sporazuma o ekološkem sodelovanju so se včeraj v La Paz zaključili pogovori med Reaganom in mehiškim predsednikom Miguelom De La Madrid Hurtadom. Na dvodnevem uradnem pogovoru sta državnika obravnavala še vrsto vprašanj, ki zadevajo bilateralne odnose, predvsem gospodarstvo, emigracijo, boj proti mamilom, ribolov in znanstveno sodelovanje. Kaže pa, da je prišlo do zastojev na politični ravni, saj je mehiški predsednik kritiziral manevre ZDA v Srednji Ameriki.

O položaju v Srednji Ameriki je Reagan govoril takoj po vrnitvi iz Mehike v New Orleansu. Dejal je, da so «dokazila moči» potrebna, kajti ZDA se morajo vedno postavljati na stran demokracije in morajo ustvariti varnostne barikade v tistih deželah, ki so pod pritiskom marksističnih držav.

Spopadi med Baski in policijo

SAN SEBASTIAN — V baskovski deželi se nadaljuje «vojna zastav», ki je v nedeljo terjala na desetine ranjenecv. V spopadih med policijo in pripadniki baskovske independentistične stranke «Herri Batasuna» so našteali okrog sedemdeset ranjenih, med temi tudi župana iz San Sebastiana in 18 agentov.

Vse se je začelo, ko je skupina manifestantov zažgala špansko zastavo. Kot znano, zahtevajo baskovski avtonomisti na javnih poslopjih svojo zastavo.

Afganistanski gverilci bombardirali Kabul

NOVI DELHI — Po poročanju nekega zahodnega diplomata so afganistanski muslimanski gverilci v prejšnjih dneh izvedli silovit napad proti Kabulu ter bombardirali osrednji radijsko postajo, oporišče sovjetske vojske in mestno četrt, v kateri imajo svoje rezidence afganistanski in sovjetski častniki.

Po pričevanju omenjenega diplomata naj bi bil to najsilovitejši napad gverilcev proti Kabulu v zadnjih treh letih. Govori se tudi o znatnem številu ranjenih in mrtvih, pa čeprva uradnih podatkov o številu žrtev ni.

Stroga sovjetska sodna odločitev

MOSKVA — Agencija TASS je potrdila, da imajo v Sovjetski zvezi odločen namen izvršiti smrtno kazen, na katero so obsodili Jermaka Lukjanova, belgijskega državljanca ruskega porekla, ki je bil med zadnjo vojno častnik Rdeče armade.

Iz obsodbe, ki so jo izrekli te dni izhaja, da je Lukjanov leta 1942 prešel na nasprotnikovo stran in torej k nacistom, s katerimi je osebno sodeloval pri pokolu številnih sovjetskih državljanov. Po vojni je prestopil v službo zahodnih obveščevalnih služb, v Belgiji pa je vodil številne protisovjetske operacije in skušal zrušiti socialistično oblast v svoji domovini.

Lukjanova so aretirali leta 1968 med turističnim obiskom v Sovjetski zvezi, kamor je prišel z ženo in devetimi otroki. 15 let je bil zaprt v neki psihiatrični kliniki zaradi «popolne neodgovornosti», dokler mu niso v Elizbi ob Kaspijskem jezeru končno začeli soditi.

Indijski polotok, ali kot mu pravijo nekateri geografi, «indijski subkontinent», je zapleten mozaik ver in natančnosti, ki niso še našle svojega raznovesja. Ta nekdanja, ogromna angleška kolonija ima približno obliko narobe obrnjenega trikotnika, kjer osrednjo stranico tvorijo visoke gore na severu, vrh pa štrli globoko v indijski ocean in na tem ozemlju obstajajo danes pet držav, ki morajo vse premagovati hude notranje krize: Indija, Pakistan, Bangladeš, Sri Lanka in Nepal.

Pavel Stranj Punjab: Sikhi za večjo avtonomijo

guru — učitelj Nanak. Ta vera ima vrsto potez, ki jo ostro ločujejo od sosednjega hinduizma ali od islama in ki oblikujejo posebno strukturo vrednot in življenjskih navad. Kot marsikje drugje je tudi tu vera prispevala k oblikovanju nekaterih narodnostnih potez, ki jih Sikh izražajo zlasti preko zunanjih, vidnih oblik. Med obveznimi znaki pripadnosti tej veri je poseben glavnik, jeklena zaplestnica, hlače do kolen ter navada, da si ne strižejo las. Sikh morajo imeti vedno pri sebi tudi posebno bodalo, imenovano «kirpan».

Do nedavnega niso Sikh povzročali posebnih preglavic osrednji indijski vladi. Pred letom 1966 so sicer zahtevali lastno neodvisno državo, ki bi se morala imenovati Khalistan, takrat pa je bila ustanovljena, iz dela Pu-

njaba, država Haryana, namenjena prebivalstvu Punjaba, ki pripada najnižji kasti «nedotakljivih». S to pravno zvijačo so Sikh postali večina v Punjabu in pridobili zaželeno politično in upravno vlogo. Pozneje so dobili še mednarodno letališče in dovoljenje, da lahko svobodno obiskujejo svoja svetišča na ozemlju sosednjega Pakistana.

Lansko jesen pa se je ravovesje nenadoma pretrgalo in med Sikhi se je razvilo gibanje, ki je postavilo nove zahteve, obarvane z verskim fundamentalizmom in z nacionalizmom.

Zahtevali so naslednje: 1. v bližini njihovega svetišča v mestu Amritsar naj bo prepovedana prodaja mesa, alkohola in cigaret; 2. iz iste ga templja naj bo dovoljeno oddajati

mora Punjab imeti prave meje, kot neodvisna država; večjo upravno samostojnost itd. Tudi indijska vlada ni odgovorila z večjo popustljivostjo in Sikh so proglasili za 4. april splošno stavko. Vlada je dan prej aretirala preko tisoč aktivistov, a kljub temu je prišlo do neredov in policija je streljala na demonstrante.

Kaj hočejo v bistvu Sikhi? Njih voditelji vztrajno zatrjujejo, da sploh ne mislijo na ločitev od Indijske zveze, ampak le na večjo upravno oblast znotraj dežele same. Skupnost Sikhov je ena izmed najbolj bogatejših v Indiji, a zaradi posebnih razmer občutno izgublja večino, ki jo je leta 1966 dobila z delitvijo dežele Punjab. Danes tvorijo Sikhi le še 52 odst. prebivalstva in tudi ta vrednost upada, zaradi velikih premikov prebivalstva: od drugod prihajajo novi poljski delavci, domačini pa se selijo drugam.

Zahteve Sikhov torej ne pomenijo resne grožnje za indijsko enotnost, pomenijo pa vsekakor resno grožnjo za indijski mir in razvoj.

Vremenoslovci so se letos odlično odrezali...

Lepo sončno vreme in številne prireditve popestrile letošnje velikošmarne praznike

Tržačani preživeli veliki šmaren ali ob morju ali pa v hladnih okoliških gozdičih - Zvečer množični povratek v mesto, kjer so »gospodarile« tradicionalne šagre

Lepo sončno vreme je, v veliko veselje mladih in starih, pa tudi vremenoslovcev, ki so ga z »nezmotljivo« natančnostjo predvideli, ogrelo letošnje velikošmarne praznike. Sončni žarki so tako v nedeljo kot včeraj zvalili iz stanovanj še tiste Tržačane, ki se še niso odpravili na počitnice ali pa so se že prej vrnili z dopustov, da so prebili prijetna praznična dneva ali ob morju ali pa v hribih. Resnici na ljubo je ostalo letos za veliki šmaren doma večje število Tržačanov kot prejšnja leta, zaradi enodnevnih ali dvodnevnih izletov pa so bile mestne ulice na veliki šmaren v dopoldanskih in popoldanskih urah prav tako prazne kot lani in leta prej. Zato pa je bil promet v večernih urah izredno gost. Reke avtomobilov so se stekale v mesto in to bodisi po obalni in trbiški cesti, bodisi iz Jugoslavije, kamor se je napotilo tudi mnogo naših someščanov.

Tisti Tržačani, ki niso odšli za veliki šmaren na daljše počitnice, so se že v dopoldanskih urah zgrnili na plaže vzdolž barkovljanske obale do Grljana in Sosljana, drugi so se odločili za sprehod na Kras ali v Breg, kjer so se številni osvežili v prijetnem hladu gozdičev ali pa okrepčali v tamkajšnjih osmicah, ki jih tudi letos ta čas ni manjkalo. Mnogo je bilo tudi takih, ki so si privoščili kopanje na bližnjih peščenih preobljudenih plažah v Gračevo, Lignano in drugih krajih Furlanije; spet drugi so bili za »istrsko varianto« s kopanjem ob istrski obali in večerjo v eni od tamkajšnjih številnih gostiln.

Komur je bilo morja in sonca že dovolj, je izbral za velikošmarno razvedrilo izlet v gore.

Če je bilo mesto popoldne napol prazno, se je pa zvečer razživelo s številnimi šagami in prazniki, ki jih tudi v okolici ni manjkalo.

Na Nabrežju je gospodarila že tradicionalna šagra rib. Ob petju in razposajeni glasbi so imele na tem prazniku prav ribe glavno besedo. Da je bilo vzdušje še bolj praznično, je na bližnjem Trgu Unità poskrbela mestna godba na pihala G. Verdi, ki je prisotne pozabavala z zvoki priljubljenih melodij pa tudi resnejših in zahtevnejših skladb.

V škedenju se je nadaljeval praznik »Škedenjske pomladi«. Tudi tu ni manjkalo obiskovalcev, ki so jim organizatorji postregli z domačimi specialitetami.

V prostorih tržaškega razstavišča se

je iztekla tržaška poletna megaprireditev, ki so jo, na veliko veselje moških radovednih oči, »zabelile« obline Ilone Staller, znane »Ciccioline« italijanskih zasebnih televizijskih postaj.

Skratka, veliki šmaren je postregel Tržačanom z lepim soncem in številnimi vsakovrstnimi prireditvami, ki so jih znali tisti, ki so ostali te dni v mestu, tudi dobro izkoristiti. (šč)

● **Deželni odbornik** za vprašanja obnove potresnega področja Specogna se je v preteklem tednu prvič srečal s funkcijarji posebnega koordinacijskega odbora, ki se bavi s tem problemom. Na srečanju so izdelali načrt za delovanje odborništv.

● **Tržaška občina** obvešča, da bo občinski bazen zaradi popravil zaprt od 16. avgusta do 2. oktobra.

Publika »vzklikala« Cicciolini

»Umetnica spolnih vzgibov« madžarskega rodu Ilona Staller, ki je televizijski publiko znana z imenom Cicciolina, je v ponedeljek nastopila v prostorih tržaškega velesejma. Bolj kot Cicciolina, ki zelo prefinjeno prodaja svojo lepoto, pa se je na tem nastopu »izkazala« (pretežno moška) publika, ki je v bistvu skozi celo predstavo dala duška svojim skritim in tudi manj skritim nagonom ter nekajkrat z žaljivkami in hrupnim kričanjem tudi preglasila nežne Cicciolinine pesmi, ki govorijo o golobčkah, zvezdicah in mavricah... Vse kaže, da je k visoki temperaturi v dvorani botrovalo tudi dejstvo, da so Cicciolini v zadnjem trenutku organizatorji preperečili (ali odsvetovali), da bi del svojega najbolj gorečega programa izvedla kar med publiko, kot dela drugod.

S folklornimi plesi na Opčinah sklenili tradicionalni »Tabor 83«

Na Opčinah se je v ponedeljek ob res številni prisotnosti obiskovalcev iz okoliških vasi in iz mesta uspešno zaključil letošnji tradicionalni Tabor, ki ga je priredilo istoimensko domače kulturno društvo.

Tridnevna prireditev se je pričela

že v petek zvečer z odprtjem razstave gledališke kostumerke Marije Vidau. V prostorih Prosvetnega doma so razstavljeni nekateri njeni izdelki, poleg njih pa še skice, osnutki in razni vzorci kostumov, ki bodo občinstvu na ogled vse do nedelje, 21.

avgusta (od 17. do 20. ure).

V nedeljo je opensko prireditev popestrila nabrežinska godba na pihala, ki je pod vodstvom kapelnika Stanka Misleja pozabavala prisotne s svojimi modernimi pa tudi klasičnimi skladbami.

Na veliki šmaren je imela na Taboru glavno besedo folklor. Občinstvu so se popoldne predstavili plesalci in pevci KUD Karol Pahor iz Pirana, ki so odplesali in odpeli spletne plesove iz Sumadije, Stajerske, iz Gorenjske, Prekmurja in Šeškega. Med plesi so »prisilili« gledalce, da so tudi oni sodelovali pri nekaterih plesih, prav tako pa je za razvedrilo, med eno točko in drugo, njihov instrumentalni ansambel privabil s svojimi veselimi zvoki obiskovalce na plesišče. Poleg tega so prireditelji poskrbeli za manjši srečolov: srečna dobitnika sta prejela v dar zavoj steklenic terana in kraški pršut. Letošnji Tabor se je zaključil ob zvokih ansambla Furlan.

Na sliki: velikošmarni nastop folklorne skupine KUD Karol Pahor iz Pirana.

Škof Bellomi na prazniku na Repentabru

Na Repentabru se je sinoči končalo štiridnevno praznovanje Marijinega vnebovzeta, ki se je odvijalo v znamenju svetega leta in začetka obno-

vitvenih del celovitega kompleksa. V nedeljo je bila poleg redne maše še večerna, pravi uvod v sam praznik pa je bil diaprogram »Od Bleda do Ra-

teč«, ki so si ga obiskovalci ogledali z velikim zanimanjem v nabito polni cerkvi. Na dan Marijinega vnebovzeta sta bila na Repentabru osrednja shoda: dopoldansko slovesnost je vodil tržaški škof Bellomi, ki je vernikom spregovoril v lepi slovenščini, saj je bilo slišati lepšo izgovorjavo — sad enomesečnega bivanja v Sloveniji. Njegov govor je bil precej teološki in razmišljujoč, v katerem je bil glavni poudarek posvečen pomen praznika samega v sklopu svetega leta. V popoldanskih urah pa je bila Marijina ljudska pobožnost s petjem litanij Matere božje.

Včeraj pa je župnija slavila svojega zavetnika — sv. Roka in praznovanje zaključila s slovesno večernico.

Obisk romarjev je bil v vseh štirih dneh zelo dober, želja prireditelja, domačega župnika Toneta Bedenčiča, ki se obenem najtopleje zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način prispevali za obnovitvena dela, pa je, da bi ta praznik postal tradicionalen.

Velikošmarna fotokronika

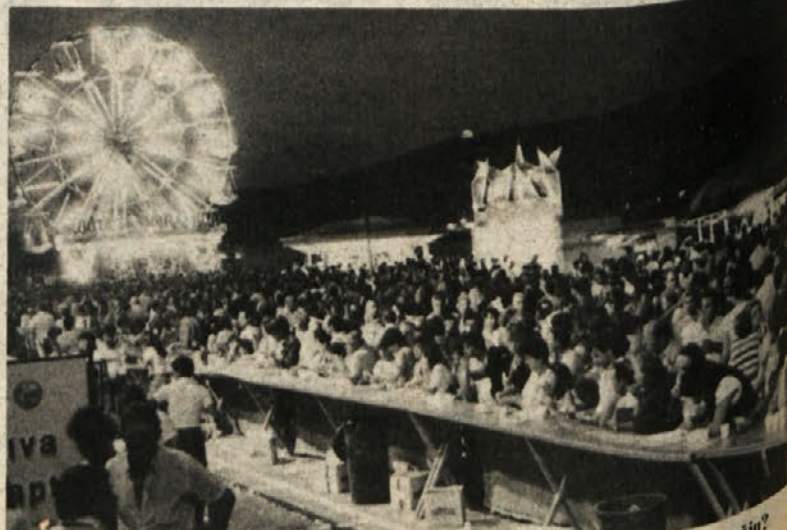
Za tiste ne prav redke Tržačane, ki so sklenili preživeti veliki šmaren kar v domačem kraju, je bila izbira zabav dokaj omejena. Največ se jih je vsekakor odločilo za morje, levji delež pa je tu seveda imela barkovljanska riviera.

Pa tudi senca kraškega gozdiča je marsikoga zamamila, na primer družino, ki jo je naš fotograf ujel na trak nedaleč od Drage.

To pa je »vmesna rešitev«: barkovljanski gozdič je bil tako v nedeljo kot v ponedeljek dobesedno natrpan.

In zvečer kam drugam, kot na »praznik morja« na tržaškem nabrežju?

«Dan Furlanije-Juljske krajine» na celovškem Holzmesse '83

ČEZ TRST VSE VEČ AVSTRIJSKEGA LESA

Na 32. lesnem sejmu v Celovcu (Holzmesse '83), ki se je začel v petek, 12. t.m., in sidi med najpomembnejše tovrstne prireditve v evropskem merilu, je bil predvčerajšnjim «dan Furlanije-Juljske krajine». Naša dežela sodeluje na celovškem sejmu že dolga leta in ima lasten paviljon.

Med tradicionalno tiskovno konferenco v ponedeljek dopoldne je deželni odbornik za trgovino in zadrugništvo Bertoli poudaril, da Furlanija-Juljska krajina mejita druga z drugo, da sta sestavni del delovne skupnosti Alpe-Adria in da se morata zato zavzemati za skupne oblike dela in gospodarskega načrtovanja v vidiku širšega ekonomskega in proizvodnega razmaha.

Bertoli je naglasil, da je potrebno na razvoj lesne industrije in trgovine v bližnji bodočnosti gledati z upravičenim, dasiravno zmernim optimizmom, to pa zato, je pripomnil odbornik, ker se tako v Italiji kot v mednarodnem okviru kažejo vidni znaki gospodarskega napredka. Kje so ti znaki, vsaj v Italiji, ni povedal, poudaril pa je postopno večanje avstrijskega lesnega tranzita čez Trst. Potem ko so se pošiljke rezanega lesa iz Avstrije zadnja leta redčile, kar je Bertoli pripisal v prvi vrsti jugoslovanski konkurenci, so se od začetka leta 1982 pričele množiti in se še neprestano večajo, kar pomeni, kot je še podčrtal Bertoli, da je tržaško pristanišče začelo postajati obvezno izhodišče za izvoz lesa iz Avstrije tako v notranjost Italije kakor sploh na Sredozemlje in zlasti v severnoafriške dežele. V prvi polovici tekočega leta je šlo čez Trst nad 110.000 ton avstrijskega lesa, a v vsem letu 1983 naj bi dosegli celo rekordno raven kakih 200 tisoč ton.

Ugodno napoved oslanja Bertoli na tehnološko posodobitev naše luke, na posrtovalnost pristaniščnikov pa tudi na ugoden tarifni režim. Iz avstrijske Koroške in Štajerske prispeje v Furlanijo-Juljsko krajino letno okrog 400.000 kubičnih metrov lesa, toda po Bertolijevem mnenju bi se te pošiljke lahko še znatno povečale po podvojitvi pontebeske železniške proge, ureditvi ranjirne železniške postaje v Cervignanu, izgotovitvi avtoceste od Vidma do Trbiža, izgradnji novih obmejnih struktur in pospešitvi carinskih postopkov pri Kokovem ter razmahu tvornih delovnih odnosov in trgovinske izmenjave med Furlanijo-Juljsko krajino in Avstrijo po smer-nicah politike skupnosti Alpe-Adria, ki ji bo v prihodnjem dvetletju, kot

znano, predsedoval šef deželne vlade F-JK Comelli.

Lesna podjetja iz naše dežele razstavljajo v Celovcu tradicionalno in pa najsodobnejše stanovanjsko pohištvo, ki so si ga predstavniki koroških gospodarskih ustanov in podjetnikov z zanimanjem ogledali po tiskovni konferenci v spremstvu članov delegacije F-JK, v kateri so bili med drugimi predsednik deželne zveze trgovinskih zbornic Lupieri, glavni tajnik tržaške zbornice Maurel in ravnatelj tržaške velesejemske ustanove Tamaro.

● V nedeljo, 14. avgusta se je v naši deželi začela lovska sezona, ki bo trajala do 31. marca prihodnjega leta. Lov je dovoljen samo podnevi, poleg puške pa smeš uporabiti tudi lok in sokola.

● V začetku oktobra bo v Vidmu mednarodni strokovni simpozij o aktivnosti, ki ga prireja videmska pokrajinska uprava v sodelovanju z občino, turistično in letovišarsko ustanovo ter s furlansko univerzo. Na srečanju, ki se bo odvijalo 12. in 13. oktobra, bodo sodelovali tudi nekateri tržaški strokovnjaki.

Vrsta tatvin ob velikošmarnih praznikih Za stanovanjske miši ni počitnic

Veliki šmaren je čas počitnic, dopustov in oddiha, a ne za vse. Za ljubitelje tuje lastnine je bil že od nekdaj čas, v katerem pomnožijo svoja protizakonita delovanja, svoje nezaželene obiske v stanovanjih, ki jih puščajo lastniki, po odhodu na počitnice, zavarovane zgolj s ključavnicami, le-te pa kmalu klonijo pritisku spretnih a umazanih tatinskih rok. Tudi letos so stanovanjske miši izkoristile veliki šmaren, da so «oglodale» imetje prenekateremu Tržančanu.

Tako so v nedeljo popoldne, med 15. in 20. uro tatovi prebrskali stanovanje 77-letne Ubalde Ortis vd. Depetri v Ul. Venezian 7. Ženska je bila takrat zdoma. Ko se je vrnila, je kmalu opazila, da so ji neznane roke odnesle milijon 300 tisoč lir, ki jih je shranila v posebnem zavojčku v o-mari med zlikanimi rjuhami v spalnici. Policijski agenti so ugotovili, da so se zmikavti prihlili v stanovanje prek podstrešnega okenca.

V Milje tudi po nadvozu

Na sliki vidimo začetek novega nadvoza pred Miljami: na desni je cesta proti mestecu, na levi pa cesta v obratni smeri, a med njima leži stara obalna cesta, ki je postala enosmerna (proti Miljam). Nadvoz pomeni le začetek ureditve hitre cestne povezave med žavljami in državno mejo pri Lazaretu, ki pa seveda ne bo še tako kmalu nared. Načrt je neposredno povezan z ureditvijo turistično-pomorskega središča «Marina Muga», ki se bo raztezalo od Milj do Lazareta; mednarodni avtomobilski promet se tedaj ne bo več odvijal po obalni, marveč po novi prometnici v hribu

Nepreviden voznik povzročil nesrečo

V ortopedski kliniki glavne mestne bolnišnice bo morala ležati kar 60 dni zaradi silnega udarca v lobanjo, zloma leve stegenice in rane ter domnevnih kostnih poškodb na levi nogi 18-letna študentka Daniela Tomasi iz Ul. Cattaruzza 14. Ko se je z vespo 125 vozila po Ul. Forti v Miljah, je nasproti vozeči volkswagen polo, ki ga je upravljal 76-letni Mario Kobec, zavozil na levo stran in študentka se mu ni mogla izogniti. Preiskavo o nesreči vodijo karabinjerji.

Narečne pesmi Umberta Lupija na Gradu

«Trst včeraj, danes, vedno» je naslov prireditvi, na kateri se bo predstavil tržaškemu občinstvu v nedeljo, 21. avgusta zvečer, na Gradu sv. Justa glasbenik Umberto Lupi. Izvedel bo vrsto svojih pesmi v tržaškem narečju. Lupi je zaslovel pred šestimi leti, ko je sodeloval na sanremskem festivalu. Zatem se je odločil za narečno pesem in je opravil pred kratkim tudi dve uspešni turneji po Avstraliji, kjer je nastopal pred tržaškimi izseljenci. V primeru slabega vremena bodo prireditve preložili na ponedeljek. Vstopnice stanejo 2.500 lir.

● Slovenska skupnost - sekcija Devin-Nabrežina organizira 3. in 4. septembra izlet z letalom v Cetinje, Lovčen, Sveti Stefan in Dubrovnik. Vpisovanje pri Ivanu Breclju in Antku Terčonu.

Radikalci in lov

Pred nekaj dnevi se je v naši deželi začela lovska sezona; s tem v zvezi je eno od združenj radikalne stranke — ARPA — izdalo tiskovno poročilo v katerem med drugim pravi, da je lov v FJK dovoljen iz dveh razlogov: prvič zato, ker je ustavno sodišče zavrnilo predlog referendumov proti lovu, ki so ga vložili radikalci, drugič pa zato, ker se stalno bojkotira predlog ljudskega zakona glede izvajanja deželnih referendumov, v podporo katerega so radikalci zbrali 17.000 podpisov.

Spričo takega dvoumnega zadržanja partitokratskih sil in njihovih predstavnikov v deželi — pravi ARPA — je najprej potrebna jasnost: treba je izvajati deželni pravilnik glede referendumov ali pa spremeniti deželni statut s tem, da se prebivalstvu odvzame pravico do referenduma in tako potrdi dejanski razkol med državo in institucijami.

Huda prometna nesreča na Korzu Italia tik ob izteku praznikov Motorno kolo zbilo starčka do smrti

Riccardo Mosetti

Prav ob izteku velikošmarnih praznikov se je pripetila v Trstu huda prometna nesreča s smrtnim epilogom. Žrtve nesreče je bil 81-letni Riccardo Mosetti iz Ul. Canova 5, ki ga je na Korzu Italia podrlo motorno kolo. V isti nesreči sta bila hu-

je ranjena tudi voznik motornega kolesa in njegova sopotnica, ki so ju morali odpeljati na zdravljenje v tržaško bolnišnico.

Prizorišče nesreče je bil odsek Korza Italia v višini veleblagovnice UPIIM. Malo po 22. uri je Mosetti prečkal cesto izven prehoda za pešce (na Korzu je dovoljen pešcem prečkati cesto le ob križiščih s semaforji) z nasprotni strani ceste proti veleblagovnici UPIIM. Takrat je po Korzu (v smeri proti Goldoni-jevemu trgu) privozilo motorno kolo znamke giler, ki jo je upravljal 42-letni Gualtiero Cusina z Jeričljevega trga 2. Na zadnjem sedežu giler se je peljala 24-letna Graziella Vignini iz Ul. Risorta 5.

Nesreča se je pripetila v trenutku. Mosetti je bil že skoraj popolnoma prečkal cesto, ko ga je motorno kolo silovito zbilo na tla. Motociklist je povedal, da je sicer zavrl (o čemer je pričala tudi sled, ki jo je pustilo kolo na cestišču), kljub temu pa se ni mogel izogniti starčku.

Giler je po trčenju «mosila» starca še za kakih deset metrov naprej, nato je oddrsela bočno še za približno dvajset metrov po cestišču z Cusino in Vigninjevo vred. Mosetti je

udaril močno z glavo v cestni tlak in bil na mestu mrtve. Kljub hitremu prihodu rešilca Rdečega križa ni bilo zanj več pomoči.

Cusina se je udaril po glavi in se ranil po obrazu in po udih; udaril se je tudi v trebuh. Še ne povsem pri zavesti so ga prepeljali na oddelke za oživljanje, kjer so mu izdali prognozo okrevanja v mesecu dni. Prav tako mesec dni se bo morala zdraviti Vigninjeva, ki se je med drsenjem po cestišču udarila prav tako kot njen prijatelj v glavo in se ranila po obrazu. Sprejeli so jo na nevrokirurški oddelke.

Vzroke nesreče, ki ni še povsem pojasnjeni, raziskujejo agenti prometne policije.

Usoden skok

V trenutku obupa je včeraj dopoldne 73-letna Stefania Stefani skočila z balkona svojega stanovanja v četrtem nadstropju poslopja v Ul. Alfieri 13 v prazno. Hudo ranjeno so jo prepeljali v bolnišnico, kjer je uro po sprejemu podlegla poškodbam. Ženska je že dalj časa bolehalo za hudo boleznijo.

Avto v obcestni kanal

V noči med ponedeljkom in torkom se je v prometni nesreči pri Sv. Ivanu huje poškodoval 33-letni Daniele Poiani s Trga Respighi 5. Poiani se je malo po polnoči peljal v avtomobilu A 112, ki ga je upravljal njegov prijatelj Paolo Minca, po cesti z Lovca proti Bošketu. Prav v bližini Bošketa je voznik v enem od ostrih ovinkov izgubil nadzorstvo nad vozilom. Avtomobil je zavozil s ceste in končal v globok obcestni jarek, kjer se je tudi ustavil.

Na mesto nesreče ni prišla niti policija, niti niso poklicali rešilca Rdečega križa, pa čeprav je bil sopotnik ranjen. Sam Minca je poskrbel za prevoz prijatelja v bolnišnico, kjer so zdravniki diagnosticirali odprt zlom desne nadlahtnice in lakta. Moški bo okrevljal v treh mesecih.

Drevi na Gradu balet «Don Kihot»

Na Gradu sv. Justa se drevi obeta res izvrstna baletna predstava. Avtonomna turistična in letovišarska ustanova je namreč povabila v naše mesto dva svetovno znana baletna umetnika in sicer Liliano Cusi in Marinello Stefanosco, ki se bosta publiki predstavila z gojenci baletne šole iz Reggia Emilie. Na sporedu bo slovita skladba «Don Kihot» Ludviga Minkusa.

Skupina Liliane Cusi in Marinela Stefanosca je ta balet prvič predstavila pred petimi leti, ko je za režijo in koreografijo poskrbel sam romunski umetnik.

V primeru slabega vremena bo predstava v gledališču Rossetti.

● V podzemnih prostorih Grada sv. Justa je odprta razstava arheoloških najdb, ki nosi naslov «Caput Adriæ». Razstava bo odprta do konca septembra.

Prispevki

V počastitev spomina ob 1. obletnici smrti Pine Cerkevnik-Vouk darujejo mož Pavel in svojci 10.000 lir za Dijaško matico, 10.000 lir za SPDT in 10.000 lir za Društvo slovenskih upokoencev.

V spomin na preminulega bratranca Dorota Cerkevniča iz Maribora darujejo sestrične Anica, Marta in Zora iz Trsta 15.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Šklednja, s Kolonkova in od Sv. Ane.

V spomin na Uroša Košuto daruje jeta Gabrijela in Alojz Sedmak (Križ) 25.000 lir za taborniško organizacijo RMV in 25.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Križa.

V isti namen darujeta Laura in Alojz Sedmak (Gabrovce) 10.000 lir za KD Vesna ter Anika in Drago Sedmak (Brišče) 30.000 lir za vzdrževanje Doma A. Sirk v Križu.

Namesto cvetja na grob mame Marije daruje sin Valerio Bordon z družino 50.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na Marijo Olenik por. Bordon daruje družina Roncelli 25 tisoč lir za TPPZ P. Tomažič. Ob smrti Bordonove mame daruje Marija Jurčin 10.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin Uroša Košute daruje Ana Bogatec (Križ 322) 100.000 lir za ŠK Kras.

Marica in Marta z družinama darujeta 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob Uroša Košute darujeta Nevi in Danilo Tenze 20.000 lir za Rod modrega vala.

V spomin na Uroša Košuto darujeta Savica in Ottavio z družino 20.000 lir za Rod modrega vala.

V spomin na Uroša Košuto daruje družina Starc 50.000 lir za Dijaško matico.

Žerjal Brano daruje 20.000 lir za Zvezo borcev Boljunec.

Gasilsko društvo Breg izreka Marjanu Žerjulu in družini globoko sozalanje ob izgubi očeta Rudolfa.

Sekcija KPI občine Dolina izreka svojima članoma Marjanu in Stankotu Žerjulu ter družinama sozalanje ob izgubi očeta Rudolfa.

Pogreb našega dragega

Rudolfa Žerjula

bo danes, 17. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Dolini. SVOJCI

Prebeneg, 17. avgusta 1983

† V 94. letu starosti je preminila

Marija Sferza

Pogreb bo jutri, 18. t.m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališču k Sv. Ani.

Zalujoče družine Pertot, Rehar in Piščanc

Maribor, Ljubljana, Trst, 17. avgusta 1983

17. 8. 1966 17. 8. 1983

Ob 17. obletnici smrti dragega moža, očeta in deda

Josipa Albertija

se ga spominjajo

žena, otroci in vsi, ki so ga imeli radi

Boljunec, Trst, 17. avgusta 1983

Pogovor s slovenskim funkcionarjem Svetovne zdravstvene organizacije

Prizadevanja SZO za boljšo zdravstveno oskrbo v državah nerazvitega sveta

Te dni se mudi na obisku pri sorojstnikih v našem mestu naš rojak dr. S. G. (prosil nas je da bi njegovega imena ne objavili v celoti), ki že vrsto let deluje pri Svetovni zdravstveni organizaciji. Da bi kaj izvedeli o tej ustanovi, o delovanju katere vemo bolj malo, smo mu postavili nekaj vprašanj.

Vpr.: Ali bi nam obrazložili, kakšen je ustroj in kako deluje Svetovna zdravstvena organizacija?

Odg.: SZO je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni kot specializirana agencija OZN (podobno kot npr. FAO ali UNESCO), podobna organizacija pa je že delovala pred drugo svetovno vojno pod okriljem Zveze narodov. Vključuje predstavnike vseh članic OZN: to so ponavadi ministri za zdravstvo ali njihovi namestniki oz. so delavci. Skupščina se združuje enkrat letno in takrat pregleda vso dejavnost ter odobri budžet (to je proračun in obnoven plan) za naslednje leto. Finansirajo jo pa države članice in sicer sorazmerno z notranjim bruto proizvodom vsake države. Obstaja nato izvršni svet, ki ima najvišjo izvršno funkcijo in generalni direktor, ki ga voli skupščina. Sedež organizacije je v Ženevi, tu pa imajo svoje glavne sedeže tudi razne sekcije, kot so sekcija za zdravstvo mater in otrok, farmakoloških proizvodov, statistike in epidemiologije itd. V raznih predelih sveta so nato še regionalni uradi za Evropo, Afriko, Ameriko, Srednji vzhod, Zapadni Pacifik in Jugovzhodno Azijo. Evropski urad s sedežem v Københavnu se bavi predvsem s problemi, ki so v zvezi s srčnimi boleznimi, samomori in rakom, ostali pa skrbijo predvsem za tropske bolezni in za izboljšanje osnovnih zdravstvenih pogojev v deželah tretjega sveta.

Vpr.: V katerih državah pa deluje organizacija?

Odg.: Prav v vseh državah sveta. Na terenu deluje SZO predvsem v deželah v razvoju, kjer je potreba po strokovni sili večja.

Vpr.: Na katerem področju in v katerih državah ste osebno delovali?

Odg.: Ukvarjam se predvsem z malarijo in tropskimi boleznimi. V preteklosti sem delal na terenu, predvsem v Afriki, sedaj pa sem v glavnem sedežu v Ženevi, kjer se ukvarjam z raziskavami o malariji.

Vpr.: Bi nam kaj več povedali o tej bolezni?

Odg.: Nekako v dvajsetletju 1950-1970 je SZO organizirala po celem svetu kampanjo proti malariji, ki je privedla do znatnega znižanja primerov te bolezni. Gospodarski, politični in tehnični problemi (predvsem gre tu za odpornost parazitov proti zdravilom) pa so nam preprečili, da bi bil uspeh še večji.

Vpr.: Je smrtnost pri malariji visoka?

Odg.: Največ smrtnosti zaradi malarije je med otroki. V Afriki jih letno zaradi tega umre približno milijon. To pa je le eden od vzrokov smrtnosti, saj je znano, da umre v Afriki približno polovica otrok pred petimi leti.

Vpr.: Kako pa naj se zavarujejo turisti, ki potujejo v Afriko?

Odg.: Če gredo v Afriko za krajšo dobo (nekaj mesecev) je dobro, če s sabo vzamejo zdravila, kot je npr. klorakina, ki naj jo jemljejo za ves čas svojega postanka v Afriki in še pet tednov po vrnitvi domov. V Vzhodni Afriki, Jugovzhodni Aziji in Južni Ameriki pa so paraziti že pokazali odpornost proti klorakini, zato so potrebna druga zdravila, ki pa lahko povzročijo kakšne alergije. Prav tako povzročijo lahko neprijetne reakcije klorakina, če jo jemljejo za več let. Zato kdor misli ostati dalj časa v Afriki, naj se obvaruje kolikor mogoče pred komarji z različnimi sredstvi, kot npr. z mazanjem s travo vrste «citronella», ki odbija komarje.

Vpr.: Kako potekajo raziskave v zvezi z novimi zdravili in predvsem s cepivom proti malariji?

Odg.: Imamo novo zdravilo, ki je že v eksperimentalni fazi, meflokino. Cepivo pa je šele v razvojni fazi, težave pa so predvsem v tem, da imajo paraziti razne faze (v jetni celi-

ci, izven celice v rdečem krvnem telescu, v komarju) in je cepivo, ki bi učinkovalo proti vsem, zelo težko izdelati. Na živalih smo že preizkusili zdravilo za parazite v krvi, ki pa je zaenkrat za ljudi še neprimerno. Dobro napreduje tudi cepivo na podlagi sporožitov, t.j. parazitov, ki so v žlezah slinavkah komarjev. Mogoče bomo v bodoče izdelali kako sintetično cepivo.

Vpr.: So malarija in tropske bolezni razširjene tudi v razvitih državah?

Odg.: Malarija je bila prisotna tudi v Italiji in Jugoslaviji, a je bila iztrebljena. Sedaj je še pogosta v Turčiji, nekaj slučajev, predvsem uvoženih, pa se tu pa tam opazi tudi v drugih evropskih državah. Isto velja za lejšmanijo (v Rusiji in na Balkanu) in gobavost. Za to bolezen so že v dobri fazi postopki za imunizacijo (trenutno delamo poizkuse na armadilu).

Vpr.: Kakšno je zdravstveno stanje v deželah tretjega sveta?

Odg.: Seveda ni govora, da bi imeli kake sofisticirane bolnišnice. Tu gre za to, da se ustvarijo vsaj osnovne zdravstvene infrastrukture in da se zagotovi vsaj osnovna zdravstvena služba.

Vpr.: So razna ljudska verovanja in vrači v napoto vašemu delu?

Odg.: Menim, da je neumno, da mi nasprotujemo tem pojavom, če imajo ljudje zaupanje v tako medicino. Ra-je sodelujemo z njimi in jih poučimo o sodobnih zdravstvenih prijemih. Osebnost sem imel izkušnje z njihovimi babicami. Te smo poučili in jim dali priprave, da so bolj učinkovito opravljale svoje delo.

Vpr.: Ste kdaj imeli kako nenavadno doživetje?

Odg.: Teh je bilo veliko. Na primer so nam velike težave povzročale tradicionalne ceremonije, med katerimi so se okuževali eden drugega s črnimi kozami. Ker je bilo vse to zavito v čarovnijo, je bilo težko iztebiti to bolezen, a nazadnje nam je to skoraj popolnoma uspelo. (mo)

Gledališča

CANKARJEV DOM Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskega prehodu od ponedeljka do petka, od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah, od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Ariston 21.30 «E.T. l'extraterrestre». **Eden** Zaprt. Jutri ob 17.30 «Malamore». Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 17.00 «10 minuti a mezzanotte». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Nazionale Dvorana št. 1. 16.00 «Laure servizi erotici». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2. 16.00 «Insaziabili calde labbra». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 3. 16.00 «Tutta vogliosa la ragazza porno». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 18.00 «Taxi driver». Robert De Niro.
Mignone 17.00 «Un violento weekend di terrore».
Aurora 17.30 «1941 allarme a Hollywood».
Capitol Zaprt.
Cristallo 16.30 «Agente 007 si vive solo due volte» Sean Connery.
Radio 15.30 «Disco sex». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 17.00 «Manhattan baby». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Lumiere Do 1. septembra zaprt zaradi počitnic.
Moderno 18.00 «Arrivano i miei».
Giardino pubblico «Papillon». D. Hoffman in S. Mc Queen.

Ravnateljica, učno in neučno osebje liceja F. Prešeren čestitajo prof. Ninku Černicu in soprogi ob rojstvu hčerke

MATEJE

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 17. avgusta
RADIVOJ
Sonce vzide ob 6.07 in zatone ob 20.11 — Dolžina dneva 14.04 — Luna vzide ob 16.12 in zatone ob 24.00.
Jutri, ČETRTEK, 18. avgusta
HELENA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27 stopinj, najnižja 19,7 stopinj, ob 18. uri 27 stopinj, zračni tlak 1018,3 mb pada, brezvetrije, vlaga 55-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Riccardo Miani, Francesca Zaccaria, Katja Bozeglav, Francesca Bisani, Jeanette Bellone, Pamela Defalco.
UMRLI SO: 14-letni Stefano Zotti, 89-letna Maria Olenich vd. Bordon, 63-letni Rodolfo Zerul, 76-letni Pietro Apollonio, 75-letni Francesco Giachin, 71-letni Bruno Purin, 61-letni Livio Crevisi, 80-letna Anna Muscardin vd. Sodomaco, 93-letna Gemma Punter vd. Cerna della Quercia, 61-letni Luciano Chiama, 77-letni Simeone Filippich, 84-letna Alberta Tedesco vd. Kraos, 71-letna Paola Blokar vd. Cerebuz, 83-letna Teresa Ralza vd. Rudez, 92-letna Teresa Da Forno vd. Del Favero, 77-letna Pierina Apollonio vd. Bonaz, 89-letna Amalia Sarson, 88-letna Ida Beltrame vd. Scaluzero, 38-letna Nevja Maselli por. Cernecca, 71-letna Francesco Troian, 92-letna Michela Curet vd. Sossi, 85-letna Vittorina Pet- tener, 63-letni Enrico Giacomini, 86-letni Giuseppe Saltini, 75-letna Giuseppe- na Vecchiet vd. Cok, 73-letna Carla Skerl vd. Terpin, 75-letni Egone Belli, 53-letni Gaetano Saponaro, 78-letna Carmela Zafred por. Voza, 81-letna Francesca Moze.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta di S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Nabrežina, Boljunec, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Sonnino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Trg Sonnino 4, Trg Libertà 6, Nabrežina, Boljunec, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpriznična od 16. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

MENJALNICA vseh tujih valut

16. 8. 1983

Ameriški dolar	1.580
Kanadski dolar	1.280
Švicarski frank	736
Danska krona	162
Norveška krona	210
Švedska krona	200
Holandski florint	528
Francoski frank	195
Belgijski frank	26
Funt šterling	2.375
Irski šterling	1.865
Nemška marka	591
Avstrijski šiling	83,80
Portugalski eskudo	12,50
Španska pezeta	10
Japonski jen	5
Avstralski dolar	1.280
Grška drahma	17
Debeli dinar	13,80
Mali dinar	14,50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-405

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

OSMICO je odprl v Praprotnu Edi. To-
či sortirana bela vina in teran.
PRODAM skoraj novo omaro z mizo,
posteljo, policami za knjige; dolžina
3,63 m, višina 2,70 m. Cena 1.500.000
lir. Tel. 226-577 od 14. do 15. ure.
PRODAM prenovljeno in opremljeno
veliko dvosobno stanovanje v Trstu
blizu postaje. Telefonirati na št.
734-074.
PRODAM kravo z mladim telečkom.
Telefonirati 229192 v večernih urah.
PRODAM vespo Primavera 125 za
700.000 lir. Telefonirati 910148.
21-LETNA punca, uradnica, nujno
išče kakršnokoli jutranjo zaposlitev
tudi kot baby-sitter. Telefonirati
225146 od 10. do 12. ure.

Prijetno razpoloženje v Mačkoljah in Bazovici

V borovem gozdiču v Mačkoljah je bil v prejšnjih dneh tridnevni Partizanski praznik, ki so ga priredile sekcije VZPI - ANPI za Dolino, Mačkolje in Prebeneg. Pričel se je s poklonitvijo padlim ob vaškem spomeniku in priložnostni govori v soboto zvečer in se nato nadaljeval na prireditvenem prostoru, kjer ni manjkalo pijače in jedace za številne obiskovalce

Športni praznik ŠD Zarja iz Bazovice je zelo dobro uspel; v treh dneh ga je obiskalo veliko število ljudi, ki so se v prijetnem razpoloženju zadržali na vrtu Gospodarske zadruge. Na letošnjem prazniku, ki je potekal ob 60. obletnici ustanovitve ŠD Zarja, je bazoviško društvo priredilo tudi mednarodni balinarski turnir

Šest uspešnih taborov tržaških skavtov in skavtinj

Na veliki šmaren, 15. avgusta, so se zvečer vrnili na svoje domove še zadnji tržaški skavti in skavtinje, ki so se udeležili letošnjih poletnih taborov tržaškega dela slovenske zamejske skavtske organizacije. Bilo jih je kar šest: za starejšo vejo, rovere in popotnice, tri za srednjo vejo izvidnikov in vodnic, dva povezana tabora za najmlajše, volčiče in veeverice.

Tabori so bili na Dolenjskem, na slovenskem Koroškem v Avstriji in na Gorenjskem. Vsi so lepo uspeli. Vtise in podatke o posameznih taborih začnemo podajati s poročilom o prvem taboru, ki ga je prispevala njegova načelnica.

SZSO — Trst

Tabor pod Gorjanci

Dne 21. julija se je zaključil tabor za novince rovere in novinke popotnice v Šentjerneju. Tabora, ki je bil razdeljen na dva dela, se je udeležilo 15 članov. Vodila ga je Eva Fičur.

Prvi del, tako imenovani potovalni tabor, je trajal pet dni. V tem delu smo se peš premikali iz kraja v kraj in tako podrobno spoznavali lepote Dolenjske. Odpotovali smo 21. julija z vlakom iz Sežane do Mirne Peči. Od tam pa smo se peš podali na Frato, kjer smo tudi prespali. Drugi dan smo že dopoldne prispeli v Novo mesto, ki smo si ga popoldne podrobno ogledali. Za okusno hrano in mehke postelje pa se imamo zahvaliti se- stram in g. proštu na Kapitlju. Tretji dan smo šli najprej do Otočca, kjer smo si privoščili tudi kopanje, in nato nadaljevali pot do V. Brus- nic. Tam smo tudi prespali. Četrty dan smo se povzpeli najprej do doma na Gospičih in nato še do Tr- dinovega vrha. Prespali smo na Gos- podični. Zadnji dan pa smo se spu- stili, mimo Sv. Miklavža, do Cerove- ga loga, kjer smo se utaborili. Ker tura ni bila prenaporna, smo se ob poti večkrat ustavljali in si ogledali marsikaj ter vzpostavili stike s tam- kajšnjim prebivalstvom.

Drugi del tabora pa je bil «tradi- cionalen». Trajal je šest dni. Najprej smo si postavili tabor, nato pa smo nadaljevali s programom. Ker so bili člani starejši, smo posvetili dosti časa pogovorom in delu po skupinah. Med tem delom tabora pa smo obis- kali tudi Pleterje in Kostanjevico. Zanimiv je bil tudi obisk pri Romih, ki ga je za nas organiziral kaplan

iz Šentjerneja, g. Miro Šlibar. Poleg programa pa nam je ostalo dovolj časa za zabavo in igre. Naši fantje so odigrali nogometno tekmo proti tamkajšnji mladini, ki se je v za- doljstvo obeh moštev zaključila z izenačenjem 3:3. Lepi in zanimivi so bili tudi taborni ognji, saj so pri njih člani dokazali veliko iznajdljivost in originalnost. Med obiski naj omenimo obisk tržaškega škofa Bellonija. Mis- lim, da je letošnji tabor za novince uspel in da so se naši člani vrnili domov obogateni z dragocenimi iz- kušnjami.

Razna obvestila

Združenje prostovoljnih gasilcev Breg organizira 20. in 21. avgusta v Boljuncu 2. gasilski praznik. Delovali bodo dobro založeni kioski, oba več- era ples z ansamblom Pomlad. V ne- deljo popoldne pa bo prikaz teoretič- nih in praktičnih gasilskih vaj s so- delovanjem gasilcev iz Trsta, Milj, Hrvatnov in Umaga.

Izleti

Slovenska skupnost - sekcija Devin- Nabrežina organizira 3. in 4. septem- bra izlet z letalom v Cetinje, Lovčen, Sveti Stefan in Dubrovnik. Vpisova- nje pri Ivanu Preclju in Antku Ter- čonu.

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet v Baško na Krk dne 28. avgusta. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30 - II. nadstr. vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure, tel. 644-59 ali 732-858.

Zanimiv roman - kronika o spopadu mesta in vasi

O knjigi smo pravzaprav že pisali. Bilo je to pred meseci, ko je delo komaj izšlo, oziroma tik pred izidom. Ker pa smo zadnje čase na knjigo našli tudi na policah nekaterih tržniških knjižarn, se k njej vračamo, saj gre za literarno delo, kakršnih ne poznamo ali pravzaprav nismo navedeni. Vrh tega gre za delo, ki govori o zgodovini Istre in je posredno tudi majhen izrez iz naše zgodovine iz polpreteklega časa, pa čeprav je delo locirano v južnih predelih Istre.

V mislih imamo Milana Rakovca knjigo z naslovom «RIVA I DRUŽI» in s podnaslovom «caco su nassa dizza», ki je izšla v založbi ljubljanskega časopisnega podjetja «Delo» in zagrebškega «Globusa».

Preden spregovorimo o delu, bese- do dve o avtorju: Milan Rakovac je sin znanega istrskega prvoborca in revolucionarja Joakima Rakovca. Korenini torej v Istri, nekje med Porečjem in Rovinjem. Vojno oziroma zru- šenje fašizma in konec okupacije je doživel oziroma doživljal kot otrok, potem takem še nezvestno ali neza- vedno, po končanih šolah doma in v Zagrebu se je vrgel na delo, postal pomemben pisec in zelo zavzet javni delavec, visok funkcionar v javni upravi.

Njegov roman «RIVA I DRUŽI» je, kot smo rekli, svojevrsten roman in to na več načinov svojevrsten. Pred- vsem to ni roman v nekem klasičnem smislu, saj fabule nima, kaj šče da bi govorili o prepletanju zgodbe. In ven- dar ima nekakšno fabulo, ki si jo mo- ra čitatelj zamišljati sproti med bra- njem. Rakovčev delo bi mogli ozna- čiti kot romansirano kroniko hrva- škega dečka, ki preživlja otroška leta še na vasi z materjo, ki je ovdovela, ker je njen mož partizan padel, ter pri starem očetu in noni. Nato se de- ček z materjo preseli v Pulj, kajti mati ima kot partizanska vdova, po osebohoditvi seveda vrsto prednosti in privilegijev, ki pa ostanejo bolj obljub- ba, delno tudi razočaranje. Deček se sicer težko loči od podeželja, od do- ma in ni nič lažje mu ni v mestu. Toda tu se kaj kmalu znajde v družbi vrst- nikov in kdaj mladi ljudje, še otročad, niso našli skupnega jezika. Čeprav podeželski, torej hrvaški istrski deček govori istrsko, čakavsko narečje in njegovi vrstniki dosledno govorijo zagrebško hrvaščino, nekdo celo srb- ščino, domači dečki pa italijanski je- zik ali narečje, se deček kmalu slo- žno druži in skupno raste. In to ne glede na to, da smo bili tedaj v prvih povojnih letih, torej v dobi, ki jo o- značujemo kot zgodovinsko dobo, ko družbeni preobrat in ko so posebno obalna področja Istre pretresali prav tako zgodovinski dogodki, ko so ladje odvažale istrske begunce, ki so iz Pulje in od drugod odhajali v Trst in drugam v Italijo.

Milan Rakovac, ki je ona leta do- živel v svojem zorenju, vendar pa brez zavestnega doživljanja dolge, mučne fašistične dobe in torej tudi brez sovraštva, hkrati pa tudi brez obremenitev, daje tisti dobi, vsemu tedanjemu za nekatere tudi mučnemu dogajanju zelo stvarno razlago, ko že v enem začetnih poglavij, ki ga je naslovil «Patatracc», med drugim za- piše tudi naslednje:

«In vendar, predvsem nemočni srd, nemočni prezir Mesta, ki je moralo priznati premoč Vasi, Podeželja. Sior

e sciaon? Stoletna razmerja so se rušila, ščavun je postajal gospodar, Barbar, ki ni bil vreden, da bi se človek za njim ozrl, je vzel pravico presoje in odločanja v svoje roke. Vas, ne več uklenjena, svobodna, zmagovita vas je prihrumela v Mesto, in Mesto ni strpelo, to se pravi ni moglo prenesti, ne da bi bil okrnjen ne da bi se zrušil njegov ponos; za- res, prav to, to romansko mesto s tisočletja staro kulturo, nad katerega se je povzpelo barbarsko slovansko podeželje v plesu zmage, svobode in — maščevanja. Maščevanja za tisoč- letno pokornost, ničevnost, sramoto, pomankanje, lakoto in strah. Da, istrska vas, istrsko podeželje se je z naslodo maščevalo mestni šinjoriji in jo neusmiljeno poniževalo in nekateri hudi incidenti, do katerih je tu in tam prišlo, celo neke tragedije ter pritiski zmagovitega terorja niso bili odločil- ni, pač pa je bil predvsem in najbolj odločilen ta neopisljiv način oskrunja- nja največjih mestnih atributov, pred- vsem njegove «mestnosti». Kajpak, delavci, ki so padli pri mlinu v Pulju, so bili za Mesto, za to Mesto le ne- srečneži, ki jih je fanatizem speljal v nerazsodnost, pisci vodenikov v puljskih časopisih in dame na pred- večerni «promenadi» pa so se neza- držano zgražali nad kolom, ki se je vedno pogostejše vilo po Giardinih. Kólo je spravljal v obup s svojo surovo surovostjo. In glej, ljudje sta-rega Pulja so se odločili, da bodo raje odšli daleč, daleč, raje kot da bi gledali, kako se kólo plete okoli slavoloka Sergijevecev. Sedaj, dovče- rajšnji sluga hoče biti gospodar. Po- la, caput Histriae pripada sedaj Bal-kanu.»

Če je Rakovčev roman zanimiv, ker je roman brez zgodbe in zapleta ter razpleta in vendar roman, je še ve- liko bolj zanimiv o nečem drugem. Pisan je namreč v petih jezikih ozi-roma narečjih, vendar tako, da se ti jezikovi in narečja med seboj preple- tajo. Celo med odstavki in v stavkih. Sicer pa je glede tega značilen že sam naslov dela, kajti «Riva i druž» je pravzaprav dialektalno italijanski naslov, ki naj pomeni «prihajajo to-variši», podnaslov pa je v istrski, ča- kavski hrvaščini, pisani v italijanski grafiji in pomeni «kako je kaj z našo deco». Sicer pa o jeziku ali bolje o jezikovni značilnosti dela naslednje: Rakovac piše v hrvaščini, v hrva- škem istrskem torej čakavskem na- rečju, seveda dopolnjenem s številni- mi italijanizmi, nato v italijanski ter v beneškem, italijanskem narečju torej v «venetu» ali celo v «astro-ve- netu». In končno, je tu tudi nekaj angleščine, saj se del te kronike do- gaja v času anglo-ameriške okupacije.

Sicer po pasusi v italijanski in an- gleščini dodani na koncu v hrvaškem prevodu, poleg tega je pisec dodal za istrske narečne izraze in razne ita- lijanizme še slovarček, vendar mora čitatelj, tudi če vse te jezike in na- rečja pozna, pogosto zelo pozorno sle- diti tekstu, tolikšno je namreč v njem to svojevrstno izrazno in opisno bo- gastvo.

Med poglavja pa je pisec dodal še nekaj citatov iz tedanjega dnevnega italijanskega in hrvaškega puljskega tiska, ki starejšim čitateljem nekoliko osveži spomin na dobo dogajanja.

Gre torej za svojevrstno literarno delo, ki ga človek sicer lahko le bolj počasi prebira, ki pa more uživati v izrednem načinu prikazovanja dolo- ene dobe in kraja.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 13.00 Poletni maraton
 - V spomin na Georga Balan- china
 - 13.30 TV dnevnik
 - 13.45 La giovane guardia - film
 - 15.05 Mister Fantasy - glasbeni pro- gram
 - 15.50 Happy days - TV film
 - 16.15 Azzurro quotidiano
 - 16.40 Strane creature della notte
 - 17.00 - 19.45 Fresco fresco - glasbe- ni program
 - 17.10 Astroboy - 29. epizoda
 - 17.30 Pronto, dottore
 - 17.40 V studiu z gosti in glasbo
 - 18.00 Colorado - 3. epizoda
 - 18.30 Linea bianca, linea gialla
 - 18.45 Disco fresh
 - 19.00 «L'avventura del grande Nord» - TV nadalj.
 - 19.30 Poglej in zmagaj
 - 19.45 Almanah jutrišnjega dne
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.30 Gledališče Eduarda De Filippa: «Le voci di dentro» - TV pri- redba
 - 21.25 Lov na zaklad
 - 22.25 TV dnevnik
 - 22.35 Športna sredi
 - Ob koncu Dnevnik - zadnje vesti

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
 - 13.15 Stereo poletje
 - 13.50 Peer Gynt - 1. del
 - 14.55 Bitka med kravami
 - 15.10 Papà... abbaia piano - film
 - 17.00 - 18.40 Poletni tandem
 - Klimbo - risanka
 - Panda - dokumentarec
 - Čebelica Maja
 - Bruselj po letu 2000 - film
 - 18.40 TV dnevnik 2 - Športne vesti
 - 18.50 Sport na koncertu
 - 19.45 TV dnevnik 2 - Vesti
 - 20.30 Hollywood: uporniki
 - 21.35 Blue Hawaii - film 1. del
 - Igra Elvis Presley
 - 22.25 TV dnevnik - Vesti
 - 22.30 Blue Hawaii - 2. del film
 - 23.30 Alla conquista del country
- Tretji kanal**
- 19.00 TV dnevnik 3
 - 19.25 I segni e la storia
 - 19.55 Kamera in spomin
 - 20.00 Šola in vzgoja
 - 20.30 Lettera aperta a un giornale della sera - film
 - 22.25 Delta serie: Kit - 5. del
 - 23.15 Che c'è, ho sbagliato?
 - 23.50 Speciale Orecchiochio

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Ra- dijski mozaik: Po svetu sem in tja. Glasbena matineja; 9.15 Roman v na- daljevanjih: Marjan Rožanc: «Me- tulj». 2. nadaljevanje; 10.10 S kon- certnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 Pod Mataju- rjan, posebnosti in omika Nediških dolin; 13.20 Zborovska glasba s kon- certnega odra; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 - 16.00 Mladinsko po- poldne: Zvezdniki našega časa; 15.45 Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10 - 19.00 Razširjeni obzornik: Zim- zelena melodije; 17.30 Rubrika; 18.00 Kulturni odmevi iz Beneške Slove- nije; 18.20 Priljubljeni motivi.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glas- ba za dobro jutro in Jutranji koledar; 6.15 Cestne razmere; 6.45 Prometni servis in Napoved programov; 7.15 Val 202; 13.00 Prislunhite med glas- bo; 13.10 Predstavitev programa; 13.20

V oddaji «Meh za smeh» ob 13.20 bomo predstavili primorske harmoni- karje.

Ob 17. uri bomo iz Groznjane poro- čali o katalonski kulturi in o poslo- vanju turistične agencije TTG v Ko- pru.

Ob 17.30 bo na sporedu pogovor o delu v rudniku živega srebra v Idriji.

Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Mladi izvajalci; 14.20 Naši zbori; 14.35 Glasbene želje; 15.30 Glasbeni kioski; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glas- ba po željah; 17.00 Primorski dnev- nik; 17.30 Pogovor o...

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijske ve- sti; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glas- ba za dobro jutro; 6.35 in 8.32 Vre- menska napoved za pomorščake; 7.00 Horoskop; 7.30 Glasba; 9.00 Štirje ko- raki; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Glas- ba; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vrti- ljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Poročila v nemščini; 14.40 Popevke; 15.00 Na prostem; 15.45 Glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.32 Glasba; 16.55 Pismo iz; 17.00 Lepo petje; 17.32 Ti- me music; 18.12 Glasba; 19.00 Beat grafiti; 19.32 Poročila v nemščini; 19.40 Glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.58 Zeleni val; 11.00 Popevke; 11.34 Radijska priredba; 12.03 Viva la radio!; 12.58, 14.58, 16.58, 17.52, 18.58 Zeleni val; 13.15 Master; 15.00 Sever-Jug in obratno; 16.00 Po- letni program; 17.25 Globetrotter po- letje; 19.15 Prijetna glasba; 19.30 Ra- diouno jazz; 21.00 Nori poet; 21.27 Rapporto confidenziale; 21.50 Son gentile, son cortese.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 7.20 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Ra- diodue predstavlja; 8.45 Četrto nad- stopje interna 9; 9.32 Kviz; 10.30 Lu- na na vlak; 12.48 Un'isola da tro- vare; 13.41 Sound-Track; 15.00 Zgodo- vina Italije; 15.37 Glasba; 16.32 Od- daja, ki jo vodi Manfredo Matteoli; 17.32 Poletni popoldanski program; 19.50 Izložba glasbe; 20.52 Poletni ve- čeri; 22.40 Klavirske skladbe.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 5.50 Re- kreacija; 6.10, 6.45 in 7.35 Prometne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.45 Dobro jutro, otroci; 7.55 Iz naših sporedov; 8.05 Počitniško popotova- nje; 8.20 Počitniško pozdravi; 8.35 Iz- bor v sredo; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje; 11.05 Ali poznate?; 11.35 S pesmijo po Jugo- slaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob iz- virih ljudske glasbene umetnosti; 13.00 Iz naših krajev; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotav- ljamo; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio da- nes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Pesmi Zvonimira Cigliča in Pavla Sivica; 18.15 S knjižnega trga; 18.40 S plesnim orkestrom RTV Ljub- ljana; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Minute z an- samblom Gorenjci; 20.00 Koncert za besedo; 20.25 Iz klavirske literature; 21.05 Od arije do arije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Radovan Pavlovski: Pesmi.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 16.45 Doboj: mednarodni rokometni turnir Minsk
- 18.10 Poročila
- 18.15 Rukoveti - 2. del
- 18.40 Mostovi
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik 1
- 20.00 Film tedna: Aleksandrija, zakaj? Zagreb
- 17.50 Videostrani
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Lučka, otroška serija
- 18.45 Narodna glasba
- 20.00 Kako so snemali film «Butch Cassidy in Sundance Kid»
- 20.50 Zgodba o poročni ženi - film

Koper

14.00 in 17.30 Odprta meja

Danes bodo v okviru oddaje Odpr- ta meja med drugimi tudi naslednji prispevki:

TRST — Arheološka razstava «Caput Adriac»

GORICA — Zborovsko petje

OPČINE — Otvoritev razstave kostu- merke Marije Vidau

- 18.00 Film
- 19.30 TVD stičišče
- 19.45 Ryan - serijski film
- 20.45 Leningrad - dok. oddaja
- 21.45 TVD danes
- 21.50 Zeit im Bild - čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Dober dan, Italija
- 8.35 Phyllis - TV film
- 9.30 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.00 Lou Grant - TV film
- 11.00 Dan za dnem - TV roman
- 11.30 Rubrike
- 12.00 Il mio amico Arnold - TV film
- 12.30 Il ritorno di Simon Templar - TV film
- 13.30 Sentieri - TV roman
- 14.30 General Hospital - TV film
- 15.15 Noi siamo due evasi - film
- 17.00 Search - TV film
- 18.00 La piccola grande Nell - TV film
- 18.30 Popcorn - glasbena oddaja
- 19.00 Tutti a casa - TV film
- 19.30 Kung-fu - TV film
- 20.25 Poldark - TV film
- 21.25 Fanfan la Tulipe - film
- 23.25 Sport
- 00.25 Doppio gioco - film

RETE QUATTRO

- 8.30 Ciao ciao
- 9.30 I superamici - risanka
- 9.45 Medved in psiček
- 10.15 La famiglia Kovack - film
- 12.00 Operazione sottoveste - TV film
- 12.30 I bambini del dottor Jamison - TV film
- 13.00 Joe Forrester - TV film
- 14.00 Pal Joey - film
- 16.00 I bambini del dottor Jamison - TV film
- 16.30 Ciao ciao
- 18.00 Star Blazers - risanke
- 18.30 Quella casa nella prateria - TV film
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 Appesi a un filo - TV film
- 22.30 Gli sposi dell'anno secondo - film

ITALIA 1

- 8.30 Risanke
- 9.30 Adolescenza inquieta - TV film
- 10.00 La ragazza di Manhattan - film
- 12.00 Riuscirà la nostra carovana di eroi a... - TV film
- 12.30 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim bum bam
- 14.00 Adolescenza inquieta - TV film
- 14.30 Violenza familiare - film
- 16.25 Bim bum bam
- 18.00 La grande vallata - TV film
- 19.00 Wonder Woman - TV film
- 20.00 Il brutto e la bella - film
- 22.40 Racconti del brivido - TV film

TRIVENETA

- 6.00 Il cielo è affollato - film
- 7.30 Risanka
- 8.30 Harry 'O - TV film
- 9.30 Search - TV film
- 10.30 Simon Templar - TV film
- 11.30 Agente speciale - TV film
- 12.30 Horoskop
- 12.50 Sempre tre, sempre infallibili - TV film
- 13.30 Risanka
- 14.00 Gli eroi di Hogan - TV film
- 14.30 Non c'è fumo senza fuoco - film
- 16.30 Harry 'O - TV film
- 17.30 Risanka
- 19.00 Carovane verso il West - TV film
- 20.10 Betty White - TV film
- 21.00 Non sparare, baciami! - film
- 22.30 Il rigattiere, film
- 1.30 Horoskop
- 3.10 Agente speciale - TV film

TELEFRIULI

- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
- 13.30 Sull'orlo dell'abisso - film
- 15.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 18.00 The Beverly Hillbillies - TV film
- 18.30 Gunsmoke - TV film
- 19.25 TV dnevnik
- 20.10 Anche i ricchi piangono - TV film
- 20.40 La steppa - film
- 22.10 Horoskop
- 22.15 TV dnevnik
- 22.30 Una famiglia sottosopra - film
- 00.10 Abat-jour

TELEQUATTRO

- 8.30 Povezava z Italio 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

«Madonnari» so se pomerili pred katedralo v Modeni

MANTOVA — Tistim «slikarjem» ki jih od časa do časa srečujemo na ne- katerih tržaskih pločnikih, predvsem na Borznem trgu, ko slikajo na ploč- niku razne svetnike ali znane osebnosti, imenujejo v Italiji «madonnari», ker že nekaj let se ti «madonnari» seveda najboljše, srečujejo v Mantovi, kjer delujejo za najvišja priznanja, za posebno trofeje. V ponedeljek se jih je zbralo v Mantovi veliko in najvišje priznanje je dobil Kurt Wenner, ki je po rodu Nemec, ki pa je prišel iz Kalifornije, torej iz ZDA (kjer pravza- kaj živi. Sicer pa je Wenner že ne- kaj let v Evropi, kjer se izživlja prav v tem poklicu.

«Madonnari» so se preizkusili pred cerkvijo «Madonna alle grazie» in zmagovalec Wenner je naslikal na pločniku snemanje s križa. Žirija, ki je predsedoval član beneške akade- mije prof. Luciano Gaspari, mu je dodelila najvišje priznanje, s katerim

se bo ponašal do prihodnjega leta, ko se bodo na trgu v Mantovi ponovno preizkusili.

Pred cerkvijo na veliki ploščadi, ki je postala eno samo velikansko «platno», so se preizkušali tudi di- lantanti in med temi je dobil najvišje priznanje domačin Claudio Rasori, ki je sicer po poklicu plekar in je na pločniku upodobil ali bolje preslikal neko delo Hieronima Boscha. Končno je bila nagrajena prav tako domačin- ka Bianca Bertazzoni, ki pa je tekmo- vala v tako imenovani naivni sekciji.

Da bi vzpodbudila mlajše ljudi k to- vrstni dejavnosti, je žirija razpisala tudi nagrado za mlade likovnike in najvišje priznanje je dobil komaj de- setleten deček Massimo Garofolo.

Kot menijo v krogih slikarjev in ljubiteljev umetnosti v Mantovi, je to tekmovalje vsekakor pozitivno, ven- dar hkrati opozarjajo, da se ne sme omejit na nekakšno beračenje, kar se prav pogosto dogaja po raznih mestih.

Veliki šmaren brez običajne gneče na cestah in mejnih prehodih

Sončno vreme je vabilo predvsem k morju

Letošnji dolgi veliki šmaren, ki se je pričel že v soboto in se za mnoge nadaljeval do včeraj, saj so bile trgovine in številni uradi tudi včeraj zaprti, se je zaključil s skrajno ugodnim obračunom. Vreme je bilo vse dni sončno, kot nalašč za izlet na morje, v hribe ali pa kam bliže izven mestnega vrveža v naravo.

Promet na cestah na Goriškem je bil vse dni precej gost, vendar kljub temu tekoč in brez večjih zastojev. Prometna policija in orožniki, ki so v teh dneh poostreli nadzorstvo na cestah, so nam povedali, da niso imeli posebno težavnega dela. Promet se je odvijal redno, do zastojev pa je prišlo le v nedeljo in ponedeljek zvečer, ko se je na cestah, ki peljejo iz Gradeža, vila dolga kolona vozil.

Precej gost promet so v dopoldanskih in večernih urah imeli tudi na drugih cestah, ki peljejo k morskemu obali, medtem ko so v prvih popoldanskih urah le maloštevilni soferji ravnodušno kljubovali pekočemu soncu. Razveseljen je tudi podatek, da je kronika prometnih nesreč tokrat precej skop.

Malo prometa so v teh dneh imeli tudi na mejnih prehodih. Obmejna policija ugotavlja, da je bilo celo manj prometa kot ob vsakem drugem koncu tedna. Tujih turistov skoraj ni bilo, maloštevilni pa so bili tudi izletniki, ki so praznični dan prebili onkraj meje. Še največ prometa so zabeležili v ponedeljek dopoldne, ko so bile v Italiji tudi trgovine jestvin zaprte in je marsikdo šel po mleko ali sveže kruh v Novo Gorico.

Uvodoma smo ugotovili, da je bilo vreme kot nalašč za izlete v bližnjo okolico ali nekoliko dlje. Na plažah od Gradeža do Sesljana je v nedeljo in ponedeljek kar mrgolelo ljudi. Gneča je bila nepopisna, sonca in morja pa je bilo dovolj za vse. Mnogi so raje izbrali nekoliko mirnejši izlet v hribe daleč od morskoga živžava. Precej je bilo tudi takih, ki so nekaj popoldanskih uric prazničnega dne prebili ob obloženih mizi v hladni seni dvorišča kake podeželske gostilne, ko je bila najhujša vročina mimo, pa so šli še na krajši sprehod.

Dobro obiskane so bile tudi razne poletne prireditve. V ponedeljek dopoldne je bil v Gradišču vsakoletni ptičji sejem. Poleg raznovrstnih ptičev so pozornost številnih obiskovalcev pritegnili domači in lovski psi, saj so letos ptičjemu sejmu pridružili tudi razstavo in tekmovanje psov. Najbolj bogat program prireditev je bil seveda v Gradežu, kjer so v ponedeljek zvečer sklenili prireditve ob letošnjem «ferragostu» s tradicionalnim ognjemetom. Slikovite figure in pokanje petard nad morjem so seveda privabili na tisoče turistov.

V Gorici je vse te dni bila na sporedu šagra v Podturnu, ki je vsak večer nudila vsem, ki niso odšli na počitnice, priložnost za nekaj ur prijetnega oddiha. Šagra se je zaključila včeraj, ko je bilo dopoldne v rajonu praznično vzdušje ob praznovanju patrona sv. Roka, zvečer pa so ljudje lahko še enkrat obiskali kioske s pijačo in jedajo ter se zavrteli na plesišču.

Za zaključek moramo še zabeležiti, da zaenkrat še ni vesti o tatvinah v stanovanjih, ki jih tatovi radi obiskujejo v času, ko so lastniki na dopustu. Kdor je preživel veliki šmaren izven doma ni torej imel neprijetnega presenečenja ob povratku. Preden iz tega podatka potegnemo zaključek, da so morda letos tudi zlikovci odšli na dopust, pa moramo počakati še vsaj dva tedna, ko se bodo polagoma vrnili tudi tisti, ki so na daljšem letovanju in ki bi utegnili šele ob povratku odkriti obisk nezaželenih gostov.

Vojašnico v Medani poimenovali po Miroslavu Remškarju-Boštjanu

Ob prazniku obmejnih enot jugoslovanske vojske, 15. avgusta, so obmejno vojašnico v Medani poimenovali po Miroslavu Remškarju-Boštjanu. Slednji je bil med vojno poli-

tični komisar II. brigade vojske državne varnosti (VOS), ki je bila predhodnica obmejnih enot jugoslovanske ljudske armade. Remškar je bil pred tragično smrtjo vojaški poveljnik v Skopju, kjer je požrtvovalno vodil reševalna dela po potresu. O njem je na slovesnosti govoril poveljnik ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnik Branko Jerkič. Poudaril je, da je imel Miroslav Remškar-Boštjan velike zasluge tudi za organizacijo protiokupatorske oziroma protifašistične varnostne službe na Primorskem, v Gorici in v Trstu.

Slovesnost ob zaključku simpozija italianistov

Z zaključno slovesnostjo in podelitvijo diplom se bo jutri ob 19. uri, v prostorih ustanove Brovedani v Gradišču zaključil skoraj enomesečni laboratorij (simpozij) italianistov iz 19 držav. Slovesnosti se bodo predvidoma udeležili tudi predsednik deželnega odbora Comelli, goriški župan Scarano, odborniki za kulturo pri goriški občini Obizzi, deželni odborniki Bomben in številni drugi predstavniki oblasti in ustanov.

Simpozija se je, kakor smo že poročali, udeležilo okrog 60 slušateljev, univerzitetnih študentov in profesorjev iz evropskih in izvenevropskih dežel. Razpravljali so o neorealizmu v italijanski kulturi in zlasti v filmu. Sicer pa so imeli udeleženci simpozija možnost in priložnost srečanja in konfrontacije s Cesarejem Zavattinijem, glavnim «oblikovalcem» neorealistične smeri v italijanskem filmu.

V Gradišču pa bo drevi, s pričetkom ob 18.15, še ena pomembnejša prireditev. V dvorani Bergomas bo namreč akademija v počastitev 100-letnice rojstva tržaškega pesnika Umberto Saba.

Naraščanje števila učencev na šolah v Novi Gorici

Na osnovnih šolah bo letos nad 3.500 otrok

Osnovne šole na območju Nove Gorice bo v prihodnjem šolskem letu obiskovalo nad 3.500 učencev. Ta podatek so sporočili po zaključenih vpisih v prvi razred obvezne šole. Učitelji in drugi pedagoški delavci so po večini že v šolah, kjer pripravljajo vse potrebno za začetek pouka v septembru. Zaradi naraščanja števila učencev bo v prihodnjem šolskem letu kar 18 prvih razredov. Osnovne šole so sicer prostorne, toda bodo kmalu premajhne za vse šoloobvezne otroke, ki jih bo v Novi Gorici, najmlajšem slovenskem mestu, očitno zmerom več. Zaradi tega bodo morali najbrž v šolskem letu 1984-85 pouk uvesti v dveh izmenah.

Prostorsko stisko za šoloobvezne otroke v Novi Gorici bi delno lahko omejili z načrtovano gradnjo še ene osnovne šole na Ledinah, v novem delu mesta. Toda zaradi pomanjkanja denarja bodo gradnjo te šole morali najbrž za dalj časa odložiti.

V podjetju Lipa sodobna organizacija dela

Tovarna pohištva Lipa v Ajdovščini sodi med tehnološko in organizacijsko najbolj urejena podjetja v Sloveniji. Zaradi racionalne proizvodnje svoje pohištvo izvaža po ugodnih cenah tako v Združene države Amerike kot tudi v razne evropske dežele, med njimi v Italijo. V tovarni imajo 20 odstotkov takih strojev, ki jih uporabljajo z računalniki. Čez nekaj let bodo imeli takih strojev že 80 odstotkov od celotne tehnološke opreme. Naj navedemo, da lesno predelovalni stroj z računalniškim vodenjem stane tovarno nad poldrugo milijardo starih dinarjev.

Z avtom v drevo

Na državni cesti Gorica - Videm se je v bližini Krmina včeraj zjutraj pripetila prometna nesreča, v kateri se je ranil 20-letni mladenič iz Vidma, Roberto Zaina, tako je mlademu soferju ime, z bivališčem v Ulici Gorizia 99 v Vidmu, se je okrog 7.30

s fiatom 127 peljal po drevoredu na državni cesti nedaleč od podvoza proti Krminu. Vozil je v smeri proti Gorici.

Nenadoma je izgubil nadzorstvo nad vozilom in zavozil proti levemu robu cestišča. Avto se je silovito zalezel v drevo, ki ga je spet odbilo proti sredini ceste, kjer se je nekaj deset metrov dalje končno ustavil. Zaino so sprejeli na zdravljenje v krmirski bolnišnici. Zdravniki so mu ugotovili lažji pretres možganov, glavo boko rano na čelu, udarec v koleno na levi nogi in odrgnine po raznih delih telesa. Okreval bo v dvajsetih dneh.

Izleti

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo, 21. t.m. na izlet v Soško dolino z vzponom na Bavški Grintovec (2.344 m). Vzpon iz Zadnje Trente. Prevoz z lastnimi sredstvi. Odhod s Travnika ob 6. uri. Izlet vodi Ivo Berdon.

Kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 «Un tranquillo weekend di paura». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom. VITTORIA 17.45-22.00 «Perversità». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

PRINCIPE Zaprt. EXCELSIOR 18.00-22.00 «Sturmtruppen». R. Pozzetto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 «Podzemlje Montreaux». Ameriška kriminalka. SVOBODA 19.00-21.00 «Ljubezenski in druge zgodbe». Ameriški film. DESKLE 20.30 «Zmaj, mladi gospodar». Hongkonški film.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU «Rismondo». Ul. E. Toti - tel. 72701

DEŽURNA LEKARNA V GORICI «Marzini». Korzo Italia 89 - tel. 84403

Zaradi sušnega vremena poraba vode spet narašča

Nadaljuje se vroče in sušno obdobje, kljub temu da se je poletje že nagnilo v drugo polovico. V ustanovah, ki skrbijo za dobavo vode, se še niso oddahnili in nestrpnost čakajo izdatnejših padavin. Naprave v zadnjih dneh spet delajo s polno zmogljivostjo, vendar se boje ponovnega naraščanja porabe vode, oziroma nepredvidenih okvar.

Na omrežju Vzhodnofurlanskega konzorcija (Caf) v zadnjem tednu sicer niso zabeležili posebnih težav. Poraba vode je precej visoka, vendar še v mejah zmogljivosti omrežja. Težave se bodo prav gotovo pojavile v prihodnjih dneh, če se bo suho in toplo vreme nadaljevalo in bo poraba, kljub opozorilom, še večala.

S polno zmogljivostjo delajo tudi na prave na zajetjih goriškega mestnega vodovoda. V pogonu imajo vseh dvajset črpalk. Poraba vode je bila v prejšnjem tednu sicer nekoliko nižja od rekordne porabe v prejšnjem mesecu. Namesto 25 tisoč kubičnih metrov vode na dan so v omrežju pošiljali za kakih deset odstotkov manjšo količino. Zaenkrat so v stanju zagotavljati redno oskrbo tudi v višjih nadstropjih, so nam zagotovili včeraj. Težave se bodo kajpak ponovile v primeru pretirane porabe, ali v primeru hujših okvar na napravah.

Tudi pri občinskem podjetju nestrpnost pričakujejo izdatnejše padavine. To bi vplivalo na takojšen padec porabe vode, po drugi strani pa bi večji pretok Soče vplival tudi na višino podtalnice v zajetju v Stražicah. Jez na Soči, ki ga je lani poškodovala narasla voda in ki je zadrževal akumulacijsko jezero, so v glavnem že popravili. Zaradi majhnega pretoka Soče pa bo akumulacija trajala zelo dolgo. Problem bi lahko rešili le z večjim pretokom, ki pa bo mogoče le ob izdatnejših padavinah. Deloma bi pomagalo že, pravijo pri občinskem podjetju, če bi se v podgorski tekstilni tovarni za nekaj dni odpovedali proizvodnji elektrike in s tem kakim 50 do 60 kubičnim metrom vode na sekundo, ki bi polnila akumulacijsko jezero.

več prošelj kmetovalcev. Trenutno Zaradi sušnega obdobja imajo te dni spet precej dela v konzorciju za krmirsko in gradiščeansko polje, ki upravlja naprave za namakanje. V zadnjih dneh namreč dobivajo vedno

je v teku namakanje sadovnjakov (breskve) in njiv posajenih s poznimi sortami koruze.

(Na sliki: zadnja dela na jezu v Stražicah, na podgorski strani).

Aretacija zaradi ropa in poskusa izsiljevanja

Orožniki iz Ronk so v nedeljo aretirali 19-letnega Alessandra Geronazza iz Ronk in 32-letnega Giannija Brandolina iz Tržiča pod obtožbo rop in poskusa izsiljevanja na račun nekega znanca.

Zgodba, ki se na prvi pogled zdi skoraj neverjetna, se je začela v Romljanu, končala pa v zaporu v Gorici. V Romljanu sta Geronazza in Brandolin na ulici srečala znanca ter ga prisilila, da jima je izročil ves denar, ki ga je v tistem trenutku imel pri sebi, sicer pa razmeroma skromen znesek. Vendar se s plenom pajdaša nista zadovoljila, ampak sta od žrtve

zahtevala in ji menda celo zagrozila, naj jima prinese ves denar, s katerim razpolaga doma. Zadeva se je končala nekoliko drugače, kakor sta predvidevala nasilneža: Žrtev se je namreč domov napotila na orožniško postajo in zadevo prijavila.

Tako Geronazza kakor Brandolin sta že stara znanca policije in tako ni bilo posebnih težav za njuno izsleditev in aretacijo. V zaporu pa bosta presedela najbrž kar precej tednov, pred procesom, saj je znano, da se bo dejavnost na sodiščih obnovila šele sredi prihodnjega meseca.

Danes bodo v Ločniku pokopali Danila Gravnerja

Smrtno se je ponesrečil pri delu na polju

V Ločniku bodo danes pokopali 71-letnega Danila Gravnerja, ki se je smrtno ponesrečil v nedeljo popoldne pri delu, na polju blizu Soče. Gravner je bil zaposlen s oranjem njive, ki jo na enem koncu omejuje precej strm breg, nad samo strugo Soče. Med obračanjem je Gravner najbrž zavozil preveč proti bregu. Traktor se je prevrnil in padel po bregu, nekaj metrov nižje, skoraj do vode. Težko vozilo je pod seboj pokopalo tudi vozika.

Trajalo je kar precej dolgo, preden so ponesrečenca, zaradi težke dostopnega mesta, gasilci spravili izpod traktorja ter ga prepeljali v bolnišnico, kjer pa zdravniki mu niso mogli več pomagati. Pri nesreči je namreč zadobil zelo hude notranje poškodbe, zlasti na prsnem košu in glavi.

Gravner izhaja iz znane družine na Oslavju in si je pred leti uredil prijetno domačijo na Majnicah.

Pogreb bo danes ob 12.30 iz splošne bolnišnice v Gorici v Ločnik.

Samotna smrt v stanovanju

Tudi v našem mestu slišimo v zadnjih letih vedno pogostejše za samotno smrt kake priletne osebe, ki je živela sama v stanovanju in katere truplo odkrije kdo šele več dni po smrti. Sprašujemo se, kako je to mogoče v naši družbi, čigava je krivda, pa največkrat ne najdemo zadovoljivega odgovora.

Vest iz teh poletnih dni nam spet postavlja ta vprašanja, ki pa bodo verjetno spet ostala brez odgovora. Naključje je tokrat hotelo, da so truplo odkrili prav na veliki šmaren, ko je večina ljudi na letovanju in s tem še bolj poudarilo samotno, v kateri živijo nekateri ljudje.

V ponedeljek okrog 19. ure so stanovalci stavbe v Drevoredu 20. septembra 54 obvestili policijo, da je v enem od stanovanj truplo nekega moškega. Bil je to 58-letni upokojenec Bruno Iuric. Stanovalci so odkrili, da je umrl potem ko so zaradi močnega

duha, ki je prihajal iz njegovega stanovanja odprli nezaklenjena vrata. Tu se jim je predstavil srhljiv prizor: Iuricevo truplo je namreč očitno že precej časa ležalo na postelji. Kot so kasneje ugotovili z obdukcijo je smrt nastopila že pred več dnevi.

Razna obvestila

Sedež Slovenskega deželnega gospodarskega združenja na Travniku je do 21. avgusta zaprt zaradi dopusta.

Občinska knjižnica v Sovodnjah je zaprta zaradi dopusta.

SPDG bo tudi letos sodelovalo na prostovoljni delovni akciji za dograditev koče pri Krnskih jezerih. Akcija bo 3. in 4. septembra. Prenositev je v novi koči. Priporoča se čimvečja udeležba.

POGREBI

Ob 8. uri Vittorio Vodice iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 9.30 Ermenegildo Battisti iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojčah in ne bolnišnice v cerkev na Rojčah in ne bolnišnice v cerkev na Rojčah in ne bolnišnice v cerkev na Rojčah; ob 11. uri An-na glavno pokopališče; ob 12.30 Danilo Gravner iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Stanislav Gravner

Pogreb bo danes, 17. t.m., ob 12.30 iz mrtvašnice goriške bolnišnice v Ločnik.

Žalostno vest sporočajo družine Gravner.

Ločnik, Gorica, Rupa, 17. avgusta 1983

Staro «palačo» na Jazbinah bodo zaščitili pred propadanjem

V kratkem pričetek del za konsolidacijo stavbe, ki je stara nekaj sto let

Že v kratkem bodo pričeli z deli za zavarovanje in sanacijo stare palače na Jazbinah, nekdanji last plemiške družine Teuffenbach, zdaj pa v lasti Skokovih.

V palači, ki je v prejšnjih stoletjih služila kot občasna rezidenca lastnikom, pa tudi kot bivališče kolonom, je več desetletij nihče ne stanuje. Toliko bolj, ker vse kaže, da vsaj pol stoletja nihče ni pristavil opeke, kakor se temu pravi po domače.

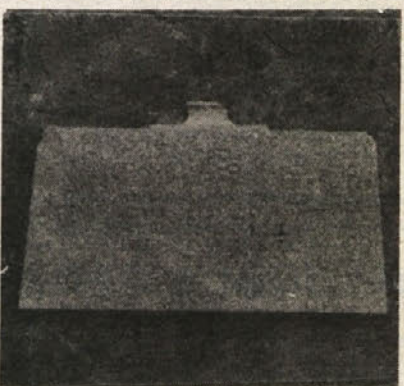
Stavba je sedanjo podobo dobila pred 18. stoletjem, točneje 1747. leta, kakor je moč razbrati na kamniti tabli, videni na pročelju. Po oceni strokovnjakov pa je starejšega izvora in prav to je najbrž botrovalo odločitvi, da gre za pomemben arhitekturni spomenik, ki ga je treba ustrezno zaščititi in zavarovati.

Po čudnem naključju, stavba, čeprav za naša Brda dokaj mogočna in čeprav leži na vzpetini in torej na dovolj odprtem mestu, v prvi svetovni vojni ni bila kdove kako poškodovana.

Pristojna deželna komisija je torej objekt že pred kakšnim letom uvrstila med pomembnejše spomenike, pred kratkim pa je bil odobren tudi finančni prispevek za prvi poseg, na osnovi deželnega zakona št. 30 iz leta 1977. Poseg je usmerjen predvsem v utrditev in zavarovanje konstrukcije, ureditev zunanjega videza, seveda ob doslednem spoštovanju in ohranitvi vseh značilnosti. Lastnik stavbe se bo moral obvezati (pravzaprav so Skokovi to že storili), da za določeno dobo, ne bo spreminjal niti namembnosti niti oblike in videza objekta.

Dela bo opravilo specializirano podjetje, pod nadzorstvom in vodstvom posebnega tajništva za popotresno obnovu iz Vidma, čeprav je še do nedavna kazalo, da bo celotno zadevo morala prevzeti in izpeljati občina.

V Vidmu so že tudi izdelali ustrezen načrt posega, ki naj bi veljal okrog 250 milijonov, začetek del pa je napovedan že v kratkem. Menda je bila prav te dni razpisana dražba za oddajo del, smo izvedeli na občini. Palačo na Jazbinah bodo torej rešili pred nadaljnjim propadanjem ter

zavarovali, predvsem s popravilom strehe, oken in vrat. Stavbo bodo na novo obmetali, posebno pozornost pa bodo namenili sanaciji notranjih lesenih stropov in struktur, ki jih je že močno načel zob časa.

Stavba se na zunaj, kot je videti tudi na sliki, kaže kot zelo mogočno poslopje, ki se ne da primerjati z nekdanjimi majhnimi kolonskimi hišami v Brdih. V pritličju in zgornjih prostorih so bili po vsej verjetnosti stanovanjski prostori, kot shramba ali kašča pa so služili podstrešni prostori, ki so bili najbrž pridobljeni v kasnejšem obdobju. Tako bi lahko sklepali ob ugotovitvi, da so podstrešna okna brez kamnitih okvirov.

Zob časa je razkril tudi, da je bilo severovzhodno krilo palače dozidano, oziroma dodano v kasnejšem obdobju, saj je dovolj lahko opaziti, do kod sega prizidek. Razliko je opaziti tudi v okenskih okvirih, ki so po obliki sicer enaki, vendar je barva kamna različna.

NOVA BROŠURA

Franciškanski samostan Kostanjevica

Franciškanski samostan Kostanjevica je širši javnosti poznan kot zadnje bivališče francoskih Burbonov. Samostan pa je tudi pomemben kulturno zgodovinski spomenik. Posebna pomena je samostanska knjižnica, ki je sicer nastala sredi 17. stoletja, vendar hrani tudi starejše gradivo. Tu so šele po drugi svetovni vojni našli izvod Bohoričeve slovnice (iz leta 1584) z avtorjevim lastnoročnim posvetilom.

Knjižnico so v začetku prejšnjega stoletja prenesli na Kostanjevico franciškani in to s Svete gore.

Zgodovina cerkve in samostana, ki je kar nekajkrat menjal lastnika, sega v začetek 17. stoletja, ko so na posvetu grofov Thurn zgradili manjšo kapelico, potem cerkev z manjšim samostanskim poslopjem itd. S kasnejšimi pozidavami je objekt, ki je bil precej porušen med prvo svetovno vojno, zadobil današnjo podobo.

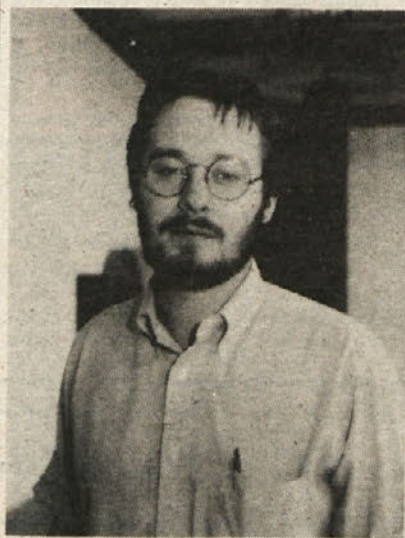
Kostanjevica, Goricanom je bolj domač izraz Kapela, je bila do nedavnosti tudi sedež novogoriške župnije.

Obiskovalci, mnogi prihajajo sem, kaj prav zaradi grobnice Burbonov, doslej niso imeli na razpolago primerne vodiča o objektu. Prav te dni pa je v Novi Gorici izšla kakih trideset strani obsegajoča brošura, žepnega formata, ki jo je uredil Marijan Brečelj, založil pa Franciškanski samostan na Kostanjevici.

Gre pravzaprav za prvo samostojno publikacijo o Kostanjevici, ki objekt obravnava kot celoto. Knjižnico prav te dni dotiskujejo v novogoriškem grafičnem podjetju Soča. Izšla je v tri tisoč izvodih.

Zakaj nadaljevanje študija v Benetkah

Pogovor z Danijelom Jarcom, študentom arhitekture

Danijel Jarc se je po uspešno opravljeni maturi na goriskem klasičnem liceju «Primož Trubar» odpravil v Benetke. Nameraval je študirati na umetnostni akademiji, ker pa se ni mogel pravočasno pripraviti na vstopne izpite se je odločil za študij arhitekture. Obiskali smo ga in Danijel nam je povedal kako je sploh prišel do te izbire.

«Velika večina naših maturantov se za nadaljnji študij odloči za univerzitetna mesta kot so Trst, Videm ali Ljubljana. Posebno velja to za študente arhitekture, ki množično zahajajo na ljubljansko fakulteto, medtem ko je beneška nekoliko v pozabi. Kaj te je privedlo do te izbire?»

«Razlogov je seveda veliko, npr. ta, da sem si želel iz zamejske stvarnosti. Po tolikih letih preživetih v Gorici sem bil naravno sit vsakdanjega besedičenja. Želel sem si dejansko spoznati Italijo in Italijane. Mislim, da je dolžnost vsakega, ki živi v Italiji, da kolikor toliko spozna tudi italijansko stvarnost. Če bi nadaljeval študij v Trstu, bi se verjetno še naprej gibal v okvirih zamejske mladine. Želel sem si nekaj novega. To pa ne pomeni, da sem pozabil na Gorico in svoje ljudi. Tu imam starše in prijatelje in se rad vračam «počivab». Res, Gorica je za to najbolj primeren kraj, saj je dejansko izven sveta in nasprotja značilna za vsa velika mesta tu niso tako izostrena.»

«Vendar veliko naših bodočih arhitektov se odloči za študij v Ljubljani.»

«Ljubljanska fakulteta, sodeč po tem kar se sliši, je sorazmerno bolj zahtevna od beneške. Z izbiro Benetk se seveda nočem rešiti študijskih obveznosti in zapeljati na linijo najmanjšega odpora, vendar mislim, da je univerzitetni študij pomemben le za profesionalno osnovo, ki jo daje posamezniku. Vsakdo pa poleg tega potrebuje tudi veliko časa za samoizobraževanje, za preprosto klepetanje s prijatelji itd. Te možnosti (časov-

nega značaja) pa mislim, da so na ljubljanski fakulteti precej omejene zaradi strožjega študijskega režima.

Dejansko sem tako lahko izbral med dvema variantama. Ali naj sledim študiju arhitekture v Benetkah ali v Milanu. V Milanu je študij arhitekture znanstveno-tehničnega značaja, zato sem se raje opredelil za Benetke, kjer dajejo prednost humanističnim vedam. Poleg tega se je študij v Benetkah v zadnjih letih precej zresnil in končalo se je obdobje eksperimentiranja izpred 4-5 let. Takrat je bilo možno več izpitov združiti v en sam projekt. To samo po sebi še ni tako negativno, škoda, da je ta sistem «pomagal» študentem le v tem, da so z večjo lahkoto polagali izpite.»

«Ali si imel hujše težave povezane z novim ritmom življenja, kolegi in nasploh z novim okoljem?»

«Absolutno nobenih, saj sem takoj spoznal krasne ljudi s katerimi še danes vzdržujem lepe in prijateljske odnose. Prvo leto sem stanoval v študentskem domu izven Benetk, v periferiji. Vendar študentski dom in bližnja okolica sta predstavljala homogeno skupnost, tako da smo pravzaprav živeli neke vrste vaško življenje, kar mi je nedvomno pomagalo pri tem, da sem se lažje vključil v novo okolje. V domu smo stanovali fantje iz vse Italije (kolega s katerim delim sobo, je npr. s Sardinije) in sem lahko uresničil svoj «načrt», za kar sem posebno zadovoljen.»

FABIO GERGOLET

Dvaindvajset zborov na tekmovanju Seghizzi

Dvaindvajset zborov bo nastopilo na letošnji tradicionalni pevski reviji «C. A. Seghizzi» v Gorici, od 1. do 4. septembra. Poleg zborov iz evropskih držav velja posebej omeniti zbor, ki prihaja iz daljnih Filipinov «Camerata Singers». Prav zbori iz evropskih dežel so že na prejšnjih prireditvah dokazali, da kvalitetno zborovsko petje ni domena samo zborov iz točno določenih sredin in držav. Poleg tekmovalnega dela prireditve, nastopi bodo v dvorani Ginastica Goriziana, velja opozoriti tudi na tako imenovani znanstveni del. V sredo, 31. avgusta bo v občinski sejni dvorani 14. strokovni simpozij o zborovskem petju. Tokrat bodo strokovnjaki iz številnih evropskih dežel razpravljali o notnih zapisih v obdobju renesanse.

Čez mesec dni, od 13. do 17. septembra, pa bo v Gorici 2. mednarodni violinski natečaj za nagrado «R. Lipizer».

Drago Sedmak

Fašizem na Goriškem v letu 1923

Primorski Slovenci, živeči v Jugoslaviji, oziroma v Sloveniji, so se organizirali v organizacijo, ki je bila ustanovljena iz čisto nacionalnih stremenj in delala za priključitev ozemlja, naseljenega Slovenci in Hrvati, ki je spadalo pod Italijo, k kateri domovini. Njeno delo je bilo še kako hudo, dno spremljali njeno delovanje in organiziranje ter cilih v Ljubljani in Zagrebu. Skoraj v vseh poročilih je omenjena Orjuna, ter nje vpliv na tuje rodce. Derflesa, ki je bil židovskega porekla, kar enako velja za Heilanda in še nekatere vodilne go-če je Tržičan. Derfles je takoj svečano izjavil, da je fašist iz Gorice. Za to junaško izjavo je bil na-lijansko časopisje v Gorici in Derfles sam je bil kot mučenec deležen visokih fašističnih obiskov. Sloven-ki časopisi v Gorici, niso govorili, oziroma pisali o napadu na Derflesa.

Dne 1. junija 1923 je bil uradno umeščen za komisarja občine v Biljani fašist Juša, ki je bil tudi veleposestnik, ter član fašija na Dobrovem. «Nova doba» je poročala, da je celo na dobrovskem gradu plapolala trobojnica zaradi tega dogodka.

Tudi kanalski fašij je imel slovenske člane v svojih vrstah, zlasti še med moštvom narodne milice.

11.

Za ta fašij, ki ga je vodil Tazzoli, je «Nova doba» poročala, da šteje lepo število Slovencev, «ki so ponosni in disciplinirani.»

Zanimiv je tudi podatek, da sta bili Pisentiju, ob njegovem obisku, predstavljeni «skupina slovenskih fašistov iz Srednjega-Kambreškega» ter skupina posestnikov iz anhovske občine, ki naj bi bili «neustrašni» somišljeniki fašistov. Ta skupina iz Srednjega-Kambreškega ni bila nikakršna utopija «Nove dobe», ampak resnica, saj je ta slovenski fašistični časopis prinesel imena, številke ter nekatere spopade z narodno zavednimi Slovenci. Na žalost pa ni bilo mogoče ugotoviti, koliko jih je bilo ob ustanovitvi fašija in kdo jih je vodil.

Kanalski fašisti niso znali le paradirati, ampak so bili znani kot pretepaška banda. To so pokazali v drugi polovici junija 1923. leta, ko so napadli domače fante. «Edinost» je zapisala, da sta najbolj trpela brata Garlati in da je prebivalstvo bilo zelo razburjeno.

Dne 1. julija 1923 je bila proslava razvitja italijanske trobojnice v Medani, ki ji je tedaj načeloval že občinski komisar, ker je bil župan Gradnik suspendiran. Italijanski zastavi je izrekla slavošpev domača učiteljica Toroševa; med prisotnimi so bili tudi člani milice z Dobrovega.

Še večjo «čast in srečo» je doživel Kojško, v katerem so isti dan razvili cel kup zastav in sicer: šolsko, bojovniško, fašistično in zastavo stavbenega sindikata. Govorili so: Falcetti v imenu domačega fašija, učitelj Zgonik ter župan Obljubek. Kot vidimo, je napadanje Obljubka s strani kojščanskih fašistov bila le farsa.

Suspendacija medanskega župana Jožefa Gradnika je dobila epilog v njegovi odstavitvi s kraljevim od-

lokom v juliju 1923. leta. Za dobo šestih mesecev je tudi izgubil pasivno volilno pravico. Sama odstavitve ne bi bila toliko problematična, če bi prišla zaradi dejanskega vzroka. Zanimivo je poročilo, ki ga je poslal Mussolini kralju, v katerem utemeljuje sklep o odstavitvi. Rečeno je: «Medanski župan Josip Gradnik je v izvrševanju svojih uradnih poslov razvijal rovarsko protidržavno delovanje obnašajoč se ob vsaki priliki na izzivajoč način proti kraljevim elementom, pokornim napram postavam domovine. Nedavno je dal prinesiti nek dvojezični napis, ki je označeval občinski sedež, vendar je italijansko besedilo ostalo skrito. Objavil je tudi nek razglas, pisan v tujem jeziku (lingua straniera). Ta dejstva so med Medanci vzbudila živo gibanje tako, da je moral posredovati gradski podprefekt. Ko je bil župan obveščen o prisotnosti tega, se je bal iti na občino in bil zato suspendiran od svojih poslov.» Jožef Gradnik je izjavil, da je bil obisk nenapovedan in da bi on vsekakor prisostvoval temu obisku, ker se ni čutil krivega za obtožbe.

Če pogledamo, kje so bili razpuščeni občinski sveti, vidimo, da so ti bili razpuščeni in župani odstavljeni tam, kjer so določeni «elementi» rovarili proti legalno izvoljenim županom in občinskim svetom, oziroma tam, kjer so slovenski «novodobarji» hoteli priti do korita. Omenili smo že, da sta v Sempetru, v januarju 1923 odstopila iz občinskega sveta znana fašista Sokol in Galleusig z izgovorom, da v kraju ne gre vse prav, oziroma, da se fašij ne more razviti. Že tedaj so omenili, da sta to storila iz zasebnih pobud, ker sta želela postati občinska komisarja. Da je to res, dokazuje razpust občinskega sveta v Sempetru s kraljevim dekretom in imenovanje fašista Galleusiga za občinskega komisarja. Istočasno so časopisi prinesli vest, da bo tudi v Prvačini razpuščen občinski svet, ter da bo enaka usoda doletela še druge kraje.

V nedeljo se je končalo prvo svetovno atletsko prvenstvo v Helsinkih

Razmerje moči se bistveno ni spremenilo

Premoč NDR med ženskami - ZDA v sprintu s črnopoltimimi atleti
Na posebni lestvici SZ celo prva - Prihodnjič (l. 1987) v Rimu

Z naskokom na zadnjih enajst kolajn se je v Helsinkih končalo prvo svetovno prvenstvo v atletiki. Nedelja je bil dan velikih presenečenj, dramatičnih razpletov in tehnično tu pa tam na robu razočaranja.

Zadnji dan bo ostal trajno v spominu zaradi nerodnega padca ameriškega tekača v štafeti 4x400 m, kar je odprlo pot do zmage Sovjetski zvezi. Podobno nezgodo (tedaj zaradi poškodbe) so predstavniki ZDA zabeležili pred dvema letoma v Rimu na svetovnem pokalu in ob tem izgubili prvo mesto.

Točna analiza prvenstva iz tehničnega vidika ni še možna, na razpolago pa so prvi vtisi, ki se nanašajo bolj na zunanji videz. Šlo je za športno prireditev z največjo mednarodno udeležbo. Nastopilo je več kot 1.000 atletov in več kot 500 atletinj iz 157 držav. Da bo organizacijsko prvenstvo uspelo, ni bilo nobenega dvoma, zelo slabo pa je izpadla priprava teženja po sami zmagi ne glede

na rezultate. Teki od 1500 m naprej pri moških in od 800 m pri ženskah so bili vsi po vrsti slabi.

Mednarodna atletska zveza ima pred seboj izredno težko rešljiv problem. Pretirano taktični teki niso nobena reklama za atletiko in v bistvu je žalostno, da so nekateri zmagovalci dosegli celo slabši čas, kot je bila minimalna norma za nastop na SP.

Glede na dejstvo, da je olimpijsko obdobje štirih let morda predolgo za današnji razvoj atletike, je svetovno prvenstvo gotovo potrebno, postaviti bi ga pa morali na sredo tega obdobja in ne samo leto pred OI. Prihodnje prvenstvo je že določeno za leto 1987 (v Rimu) ni pa izključeno, da bodo naslednja leta tudi spremenili. Seveda bi to pomenilo pravo revolucijo pri organizaciji velikih področnih ali celinskih tekmovanj.

Razmerje moči se na tem prvenstvu ni bistveno spremenilo. Udarina moč NDR je prišla ponovno do izra-

za predvsem pri ženskah, učinkovite pa so bile tudi ZDA pri moških. Sovjetska zveza se je izkazala zelo šibka v tekih, svoje uspehe pa je razdelila enakomerno med moške in ženske. V posebni lestvici, ki jemlje v poštev prvih osem mest, je SZ celo prva pred ZDA in NDR. Izredno presenečenje je ekipa češkoslovaške, slab uspeh pa je konec koncev dosegla ZRN. Iz seznama kolajn je povsem izginila Francija.

Zanimivo bo morda, da so za ZDA šest prvih mest v moški konkurenci osvojili samo črnopolti atleti. Kolajne so bile med posameznike razdeljene izredno koncentrirano. Tri zlate in eno srebrno je dosegla Vzhodna Nemka Marita Koch, tri zlate je osvojil Carl Lewis, dve zlati in eno srebrno Jarmila Kratochvilova in Calvin Smith, dve zlati Marlie Göhr in Mary Decker itd.

Atletski cirkus s SP ni končal sezone. Konec tedna bo v Londonu tekmovanje za evropski pokal, ki bi ne smelo biti posebno zanimivo, sledila pa bo poplava raznih mitingov, na katerih si bodo najboljši napolnili žepa.

SP v številkah

Tina Lillak je za Finsko osvojila zlato kolajno v metu kopja. Bilo je to edino zlato za organizatorja, veselje domačega občinstva pa toliko večje (Foto AP)

Halo, Lasse

Paul Eugster, švicarski hotelir iz St. Moritza je pred nekaj leti pripravil dolgoročen načrt. Vključil se je v kantonalno atletsko zvezo in kmalu dosegel, da so v 1772 m visokem luksuznem turističnem centru zgradili novo atletsko stezo. Kot lastnik hotela «Soldanella» je izdelal lične brošure in jih razposlal na vse kraje. Letos se je pri njem zglasilo kar 420 atletov in atletinj s treningi od 7 do 10 dni vsak. Pri njem je bila skoraj vsa elita iz ZRN, Švice in Belgije. Kolajne na SP? Nobena. Edina Nemca, ki sta zmagala — Ilg in Wülbeck — nista trenirala v St. Moritzu.

Izidi

FINALI (V NEDELJO)

200 m (moški)

1. Smith (ZDA) 20"14
2. Quow (ZDA) 20"41
3. Mennea (Italija) 20"51
4. Wells (VB) 20"52; 5. Emmelmann (NDR) 20"56; 6. Egbunike (Nigerija) 20"63; 7. Simionato (It.) 20"69; 8. Da Silva (Braz.) 20"80.

1500 m (moški)

1. Cram (Vel. Britanija) 3'41"59
2. Scott (ZDA) 3'41"87
3. Aouita (Maroko) 3'42"02
4. Ovett (VB) 3'42"34; 5. Abascal (Šp.) 3'42"47; 6. Deleze (Švica) 3'43"69; 7. Busse (NDR) 3'43"72; 8. Zdravković (Jug.) 3'43"75.

5000 m

1. Coghlan (Irska) 13'28"53
2. Schildhauer (NDR) 13'30"20
3. Vainio (Finska) 13'30"34
4. Dmitrijev (SZ) 13'30"38; 5. Padilla (ZDA) 13'32"06; 6. Wessinghage (ZRN) 13'32"46; 7. Bulti (Etiopija) 13'34"03; 8. Millonig (Avstralija) 13'36"08.

Palica

1. Bubka (SZ) 5,70 m
2. Volkov (SZ) 5,60 m
3. Tarev (Bolgarija) 5,60 m
4. Slusarski (Polj.) 5,55 m; 5. Hintnaus (Braz.) 5,50 m; 6. Abada (Fr.) 5,50 m; 7. Zalar (Šve.) 5,50; 8. Kozankiewicz (Polj.) 5,40 m.

Disk

1. Bugar (ČSSR) 67,72 m
2. Delis (Kuba) 67,36 m
3. Valent (ČSSR) 66,08 m
4. Hummonen (Finska) 65,44 m; 5. Schult (NDR) 64,92 m; 6. Kolnočenko (SZ) 64,74 m; 7. Martinez (Kuba) 64,26 m; 8. Burns (ZDA) 63,22 m.

Maraton (moški)

1. De Castella (Avstralija) 2.10'03"
2. Balacha (Etiopija) 2.10'27"
3. Cierpinski (NDR) 2.10'37"
4. Stahl (Šve.) 2.10'38"; 5. Masong (Tanzanija) 2.10'42"; 6. Parmentier (Bel.) 2.10'57"; 7. Poli (It.) 2.11'05"; 8. Jones (VB) 2.11'15".

Štafeta 4X400 m (moški)

1. Sovjetska zveza 3'00"79
2. ZRN 3'01"83
3. Velika Britanija 3'03"53
4. ČSSR 3'03"90; 5. Italija 3'05"10; 6. ZDA 3'05"29; 7. Švedska 3'08"57; Poljska diskvalificirana.

200 m (ženske)

1. Koch (NDR) 22"13
2. Ottey (Jamajka) 22"19
3. Cook (Velika Britanija) 22"37
4. Griffith (ZDA) 22"46; 5. Jackson (Jam.) 22"63; 6. Nuneva (Bol.) 22"68; 7. Bailey (Kan.) 22"93; 8. Kasprczyk (Polj.) 23"03.

1500 m (ženske)

1. Decker (ZDA) 4'00"90
2. Zajceva (Sov. zveza) 4'01"19
3. Podkopajeva (Sov. zveza) 4'02"25
4. Agledimova (SZ) 4'02"67; 5. Sly (VB) 4'04"14; 6. Melinte (Rom.) 4'04"42; 7. Dorio (It.) 4'04"73; 8. McRoberts (Kan.) 4'05"73.

Daljina (ženske)

1. Daute (NDR) 7,27 m
2. Cusmir (Romunija) 7,15 m
3. Lewis (ZDA) 7,04 m
4. Proskurjakova (SZ) 7,02 m; 5. Kinch (VB) 6,92 m; 6. Vanyel (Madž.) 6,81 m; 7. Murkova (ČSSR) 6,80 m; 8. Lorrway (Avstralija) 6,65 m.

Štafeta 4X400 m (ženske)

1. NDR 3'19"73
2. Češkoslovaška 3'20"32
3. Sovjetska zveza 3'21"16
4. Kanada 3'27"41; 5. ZDA 3'27"57; 6. ZRN 3'29"43; 7. Bolgarija 3'30"36; 8. Romunija 3'36"61.

Glavni junak v Helsinkih

Ameriški sprinter Carl Lewis je bil gotovo glavna zvezda letošnjega SP (AP)

Kolajne

NDR	10	7	5
ZDA	8	9	7
Sovjetska zveza	6	6	11
Češkoslovaška	4	3	2
ZRN	2	5	1
Velika Britanija	2	2	3
Poljska	2	1	1
Finska	2	1	1
Jamajka	1	1	1
Italija	1	1	1
Avstralija	1	1	1
Irska	1	0	0
Mehika	1	0	0
Norveška	1	0	0
Kuba	1	0	0
Etiopija	0	1	0
Nizozemska	0	1	0
Romunija	0	1	0
Španija	0	1	0
Bolgarija	0	1	0
Brazilijska	0	0	3
LR Kitajska	0	0	1
Grčija	0	0	1
Maroko	0	0	1
Nigerija	0	0	1

Svetovni prvaki 1983

MOŠKI

100 m	Lewis (ZDA)
200 m	Smith (ZDA)
400 m	Cameron (Jamajka)
800 m	Wülbeck (ZRN)
1500 m	Cram (VB)
5000 m	Coghlan (Irska)
10.000 m	Cova (Italija)
3000 m zapreke	Ilg (ZRN)
110 m ovire	Foster (ZDA)
400 m ovire	Moses (ZDA)
4X100 m	ZDA
4X400 m	Sov. zveza
Maraton	De Castella (Avstral.)
Hoja 20 km	Canto (Mehika)
Hoja 50 km	Weigl (NDR)
Višina	Avdejenko (SZ)
Daljina	Lewis (ZDA)
Palica	Bubka (SZ)
Troskok	Hoffman (Poljska)
Krogla	Sarul (Poljska)
Disk	Bugar (ČSSR)
Kladivo	Litvinov (SZ)
Kopje	Michel (NDR)
Deseterboj	Thompson (VB)

ŽENSKE

100 m	Göhr (NDR)
200 m	Koch (NDR)
400 m	Kratochvilova (ČSSR)
800 m	Kratochvilova (ČSSR)
1500 m	Decker (ZDA)
3000 m	Decker (ZDA)
100 m ovire	Jahn (NDR)
400 m ovire	Fesenko (SZ)
Maraton	Waitz (Nor.)
Višina	Bikova (SZ)
Daljina	Daute (NDR)
Krogla	Fibingerova (ČSSR)
Disk	Opitz (NDR)
Kopje	Lillak (Finska)
Sedmerboj	Neubert (NDR)
4X100 m	NDR
4X400 m	NDR

Belgijskega maratona Lismona so vprašali če vključuje v svoje treninge tudi telovadbo. «Ste mar kdaj videli dirkalnega konja, ki telovadi,» se je glasil odgovor.

7.

v dolinico, da bi prišel sovražniku za pete. Nekaj časa se vzpenja in spušča po bregu, ko pride do dolinice, ki se odcepi, a ne drži daleč, začuje godrnjanje.

Pomisli in spusti strel. Odmev tega strela prihaja od treh strani, kakor da se podavljani strah zopet išče. Nato pazi. Pomisli na Hajneta in na Furlana.

Ta dva sta prišla že pod vas.

Sovražnik se je umikal z nasprotnega brega tako hitro, da mu ni bilo moč slediti. Le streljanje ga je gonilo.

Ko v daljavi vse prethne, se vrača Cigoj k za puščnemu vozu. Konja se paseta ob cestnem jarku. Obe uzdi skuša dobiti v eno roko in stopa pred konjema, ko obrača. Potem se vrača navkreber, konja stopata polagoma, sod na vozu se ziblje in nagne.

Tovarišija mu pride naproti. Voz je obkoljen in vsaka roka, vsako oko skuša spoznati, čigavo je kaj in kaj je sploh na vozu. Trem dečkom s tiptovkami zapove Cigoj:

«Jutri je treba pregledati breg!» in kaže za ubežniki.

Vračajo se družno, okrog voza stopajo, kakor da so pripeljali balo v vas. —

Uro kasneje je pri Juriju Benku pojedina. Gos-

podar sedi na čelu mize, soseda Blagonja in Jejčič vsak na svoji strani. Pečenka gre na mizo, solata, vino, sir in v ponvah cvrči dišeči, debeli domači kostanj. Okna so tesno zastirta, vrata zaklenjena, zapahnjena.

«Prepadel je strah in groza in zmagala je prostost,» pravi Benko in nazdravlja na desno in na levo. Oba soseda pogledujeta vanj, kimata, močno zalagata in praznita kozarce z globokimi požirki.

«Zmerjajo nas,» meni Blagonja «da smo zajci, da nam je padlo srce v hlače, mi pa nismo le stari in načeti od bolezni, tudi radovoljno smo odstopili mesta mladim z železnimi in jeklenimi pestmi. Saj bi bili mi tudi s Cigojem v hribih, pa so nas prehiteli.»

«Pa kaj bi s takim žalostnim Krišpinom sploh začeli,» meni Benko spet po stari navadi, se spominja vsega in pripoveduje v tretje, kako je bilo. «Načrt, načrt, in pri priči je bilo vse rešeno.»

Blagonja in Jejčič kimata, a tale pravi, ko so sedli vsi trije prav na široko:

«Žalosten? reci raje veseli Krišpin! Tegoba in trohnoba sta mimo!» In zatika velik kos pečenke v usta. Nato pomoči kruh v vino, ravna kakor pri obredu in se odgrkuje.

Praznik je zajel zaklenjeno hišo.

KONEC

Danilo Lokar

BOLNIK IN JUNAKI

Ta se je ob Cigojem drugem rafalu razpršila. Najprej je silila v strmi breg. A kmalu so spoznali, da se podajajo na čistino. Vojaki so pričeli spet bliskovito skakati v strugo in se umikati proti vasi. Tu pa ni svet več tako strm in zaprt.

Brez težave pridejo blizu do spodnjih hiš. Seveda brez voza, voz s plenom je ostal na mestu, a voznika sta uskočila. V vas pa se ne vrnejo. Razdeljeni v skušajo razlesti med borovjem in jelštem v nasprotni breg.

Tja dobro užigata starejša partizana. Včasih se oglasi na nasprotnem bregu oster krik od zadetka, včasih se razčesne apnenčeva škrbina ali laporast prag in ostri drovci frče na gosto po zraku.

Nekdo obleži na nasprotnem bregu, še drugi. Čuti je vzdržno javkanje, premikanje, vse potihne za nekaj časa, a se zopet oglasi.

Cigoj se je povzpел ob polnem vozu plena na nasprotni breg. Konja sta zavozila ob streljanju močno v stran. Noči se dokaj hitro. Zopet bi moral

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sošalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze tiskarskih založnikov FIEG

Več požarov tudi v Liguriji, Toskani in na Sardiniji Požar uničil borov gozd v Lignanenu Ogromna gmotna in ekološka škoda

LIGNANEN — Siloviti požar, ki je v nedeljo v poznih popoldanskih urah zajel borov gozd v Lignanenu, ni še včeraj pojenjal. Zaradi vetra se je namreč ponekod ogenj spet vnel, tako da so morale gasilske ekipe iz Lignanena, Vidma in Latisane ponovno nujno poseči. Vzroki katastrofalnega požara, ki je v treh dneh uničil nad 30 hektarjev gozda, niso še jasni. Menijo pa, da se je to zgodilo ali po krivdi lahkomišelnega turista, ali da gre celo za namerni požar.

Škoda je ogromna, saj je bila s požarom popolnoma uničena mikrofarna, tako da bodo za pogozditev resne težave. To je že peti požar, ki je od leta 1979 načel borov gozd v Lignanenu. Do sedaj je zgorelo nad 50 hektarjev zelenega sveta, to pa pomeni neprecenljivo izgubo v naravnem, biološkem ravnovesju.

Plameni so gozd v Lignanenu zajeli v nedeljo popoldne in se razširili z veliko naglico, toliko da so kar kmalu resno ogrožali bližnje turistično

naselje »Duna romantica«. Gasilci iz Lignanena, Latisane, Cervignana in Vidma so z bliskovitim posegom utegnili zaustaviti zublje, njihovo delo je bilo pa oteženo zaradi vetra, ki je večkrat spreminjal smer požaru. Plameni so se tako kmalu nato nevarno približali prvim hišam naselja »San Lorenzo«, vendar je ponovni poseg gasilcev preprečil, da bi ga ogenj načel. V nedeljo zvečer je državna služba ENEL izolirala električno linijo, ki vodi skozi gozd.

V nedeljek, na veliki šmaren, se je zdelo, da so požar le utegnili zaustaviti; malo pred 13. uro pa so se visoki plameni ponovno vzdignili, toliko da je bil nujen poseg posebnega letala s protipožarno napravo canadair iz Ciampina.

Na področju, last družbe »Pineta mare«, se je še včeraj ves dan nadaljevala gasilska akcija, tako da so končno utegnili ogenj obkrožiti.

Tudi drugod po Italiji je v preteklih dneh gorelo. Do največjih požarov je prišlo v Liguriji, v Toskani, v bližini Padove in pa na Sardiniji. Tu je ogenj v letošnji poletni sezoni povzročil že neprecenljivo škodo. Ne gre pa za naravne katastrofalne pojave. Policija in karabinjerji so namreč priprli že vrsto piromanov, med katerimi so tudi tri osebe, ki so osumljene, da so v nedeljo ogenj podtaknile na področju med Cagliarijem in Nuorom.

Razdejanje po orkanu

Orjaški val, ki ga je dvignil tajfun Abby je povzročil pravo razdejanje v japonskem naselju v bližini jezera Kawaguchiko Lake, kakih 90 km od Tokia. Ena oseba je ob ujmi izgubila življenje, 11 je bilo ranjenih, dvajseterica ljudi pa je bila ob streho

Med nedeljo in ponedeljkom v Vidmu Lepotilni salon zgorel

VIDEM — V odsotnosti lastnikov, ki sta si po vsej verjetnosti privoščila velikomarni dopust, je ogenj iz še nepojasnjenih vzrokov povsem uničil lepotni salon »JBS« v središču Vidma.

Silvano Armano in Franco Minelli sta po prvih ocenah utrpela okoli 150 milijonov lir škode, vendar ju karabinjerji kljub vztrajnemu iskanju še niso uspeli izslediti. Ognjeni zublji so izbruhnili nekaj po tretji uri v noči od nedelje na ponedeljek v prvem nadstropju stanovanjske hiše na Trgu Osoppo. Gost dim, ki je zajel notranjost vse stavbe, je zahteval takojšnjo evakuacijo vseh stanovalcev, gasilci pa so porabili kar dve uri, da so omeili in povsem zadušili požar. Stanovanje, v katerem se je nahajal salon, je povsem uničeno, prav tako vse naprave v njem, huda vročina pa je delno poškodovala tudi streho stavbe. Ko se bosta lastnika spočita vrnila z dopusta, bosta morala kar krepko zavihati rokave, če bosta hotela odpraviti škodo in znova poprijeti za svoj »lepotilni« posel.

Tat zaspal na »delu«

CAGLIARI — Tudi tatovi so potrebni počitka in na »delu« omagajo. Zgodilo se je 22 letnemu Lucianu Marcialisu, ki je skušal izprazniti stanovanje sosedu, ki se je mudil na dopustu. Ko se je dobrodu nadelal, pa je zaspal na zakonski postelji, kjer so ga tudi našli. Agentom je izjavil, da se kaj takega ne bo več pripetilo: »Prihodnjič si bom doma privoščil počitek in šele potem bom šel na delo...«

Avantura v luna parku

RIM — Osemletna Francesca Signoretti iz Gorice in njen stric sta v Rimu doživela »razburljivo« pustolovščino. Odločila sta, da preživita nedeljski popoldan v luna parku v EUR in res sta marsikaj doživela: več kot uro sta bila razpeta na tračnicah 20 m nad zemljo.

Francesca in stric sta namreč vstopila v posebno »raketo«, ki se po tračnicah povzpne na več kot 20 m višine, da bi potem s hitro vzvratno vožnjo spet pristala na postajališču. Vendar se je raketa zaradi okvare na tračnicah ustavila na najvišjem mestu in potreben je bil nastop gasilcev, da so rešili prestrašena »vesoljca«. Najbrž je bilo to prvič in zadnjič, da je Francesca stopila v raketo-igračo.

Nespečnost sovjetskega kozmonavta

MOSKVA — Življenje astronautov je vse prej kot lahko in razburljivo, čeprav nam jih tisk največkrat predstavlja kot nekakšne heroje ali supermane. In vendar je problemov v vesolju veliko, kot piše v svojem dnevniku sovjetski kozmonavt Valentin Lebedev, ki je na vesoljski postaji »Saljut 7« lani preživel kar 211 dni. Lebedev, ki je bil na postaji zaposlen kot inženir, je večkrat dajala nespečnost, domotožje pa je bilo dobesedno travmatično. Tako je vsaj zapisano v dnevniku, ki ga objavlja »Pravda« in zakaj ne bi temu verjeli?

»Slabo sem spal, sploh nisem zatisnil očesa«, piše Lebedev na mnogih mestih. Edina stvar, ki je nekoliko omilila dolgočasje, je bilo opazovanje počasnega vrtenja Zemlje, drugih »zabav« pa ni bilo. Na polovici vesoljske misije (ki je trajala od maja do decembra) se je tudi »idlično« ozračje v vesoljski postaji skvarilo. Lebedev in njegov tovariš Berezovoj sta postajala čedalje bolj

živčna in treba je bilo mnogo naporov, da se nista celo skregala. Tega ozračja niso mogli popraviti niti prihodi drugih posadk, ki so prišle na postajo.

Najbolj dramatične strani dnevnika so tiste, kjer Lebedev opisuje svoje domotožje: »Ali se bom zares vrnil na Zemljo, bom zares spet v krogu svoje družine, ali bo zares vse kot prej?«

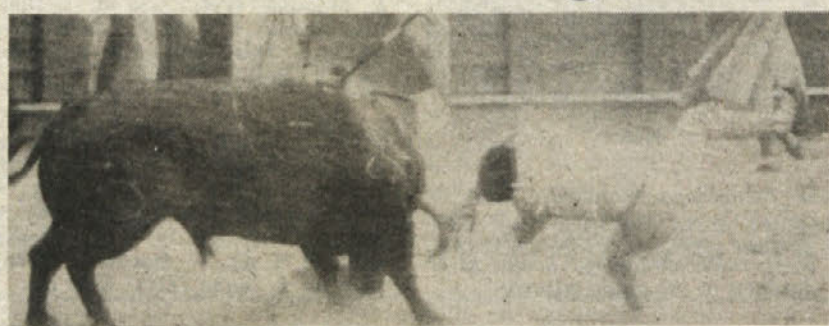
Zanimivi so tudi zapisi o hrani. Lebedev in Berezovoj sta najbolj cenila »mineštre«, medtem ko nista prebavila slaščic, konzerv in kruha. Velik problem je predstavljala tudi higiena: zobe sta si morala umivati s prstom in edini možni način za »pranje« telesa je bil ta, da sta se »otrgnila« po koži s cunjjo namočeno v mrzli vodi.

Življenje kozmonavtov torej ni zavidanja vredno. Objava dnevnika pa ima še eno plat: opazovalci menijo, da je to poskus iskreneje predstaviti sovjetske vesoljske misije.

Tatvina s kompjutrom

JOHANNESBURG — Še neidentificirani tatovi so v nekaj letih okradli južnoafriški koncern draguljarjev Stern za okoli štiri milijone dolarjev (6 milijard in 200 milijonov lir). Domiselni tatovi so se polastili diamantov, dragocenega nakita in zlatih ur s tem, da so manipulirali kompjuter, ki nadzoruje poslovanje koncerna in urejuje skladiščne dejavnosti. Tatvina, največja v zgodovini Južne Afrike, je vzbudila znatno zanimanje v javnosti, saj je Stern družba, ki ima nad 70 prodajnih točk v vsej državi.

Tokrat je zmagal bik

Bikoborec Gabriel Valdez Munioz je bil huje ranjen v Malagi med tradicionalno korido

Videokasete za Jugoslovane na začasnem delu v tujini

SPLIT — V drugi polovici septembra se bodo na tržišču zahodne Evrope prvič pojavile videokasete s kulturno in zabavno vsebino, namenjene predvsem jugoslovanskim delavcem na začasnem delu v tujini. Projekt je rezultat pobude uredništva časopisa Novosti iz Jugoslavije v sodelovanju z zagrebškim Jadran filmom in pariško družbo BVL-Electronic.

Zdaj potekajo še zadnje priprave za začetek snemanja kasete o novem sadskem pesniku Miroslavu Antiću in njegovi zbirki pesmi. To bo prvi v seriji videokaset, zatem pa bodo prenesli še filme, kot so »Volk samotar«, »Nagibaj se ven« in še nekatere druge. Predvideno je, da bodo na videokasete prenesli 17 jugoslovanskih filmov.

Zahodnonemško tržišče je že ugodno reagiralo in jim bodo ponudili tudi programe nekaterih estradnih umetnikov. Načrtujejo tudi uredništvo programa za jugoslovanske izseljence v prekomorskih državah. (dd)

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(30.)

riše: Željko Lordanić

TODA ZALJUB-LJENKA NISTA SLISALA NICE-SAR...